

1B a

Stibbe

Rechtbank Breda
Sector Bestuursrecht
Postbus 90006
4800 PA BREDA

Rechtbank Breda
INGEKOMEN
09 NOV. 2004

prof mr. N.S.J. Koeman
advocaat

Advocaten en notarissen
Strawinskylaan 2001
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam
Nederland
T +31 20 546 01 86
F +31 20 546 07 34
niels.koeman@stibbe.com
www.stibbe.com

Onze ref.
NK/vb - 1000847 (530137)
Uw ref.
procedurenummer 04 / 1981 BESLU A
Datum
8 november 2004

Betreft: procedurenummer 04/1981 BESLU A

Edelachtbaar College,

In opgemelde aangelegenheid is op 22 september jl. beroep bij de rechtbank ingesteld namens de Stichting TBV Wonen en de Stichting Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting. Dat beroep is op 21 oktober jl. aangevuld.

Bij deze bericht ik U dat de Stichting Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting zich om haar moverende redenen besloten heeft terug te trekken uit de beroepsprocedure. Voor zover het beroep namens die Stichting is ingesteld wordt het bij deze ingetrokken. Het door de Stichting TBV Wonen ingestelde beroep blijft onverkort gehandhaafd.

Hoogachtend,
Uw dw.

N.S.J. Koeman

De praktijk wordt gevoerd door Stibbe N.V. (ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 34198700). De algemene voorwaarden van Stibbe N.V. zijn van toepassing en bevatten een aansprakelijkheidsbeperking. De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de rechtbank te Amsterdam en worden op verzoek kosteloos verstrekt. Zij zijn tevens te vinden op www.stibbe.com.

STASD/530137.1

VOOR KOPIE KONFORM
De griffier van
de rechtbank
te Breda

 Stibbe in samenwerking met
Herbert Smith en Gleiss Lutz

SEV

2B

Stibbe advocaten en notarissen
T.a.v. de heer prof. mr. N.S.J. Koeman
Postbus 75640
1070 AP AMSTERDAM

Rotterdam : 4 november 2004
Referentie : DIR2004-122
Betreft : TBV Wonen, SEV/VROM
Doorkiesnummer : 010 - 28 25 051
E-mail : dir_secretariaat@sev.nl

Geachte heer Koeman,

Hierbij deel ik u mee dat de SEV heeft besloten zich terug te trekken uit de beroepsprocedure betreffende de intrekking van de toestemming voor het experiment tot holdingvorming tussen TBV en STZ.

De directeur van TBV heb ik over het besluit van de SEV geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

K. Parie
Directeur a.i.

TBV Wonen
T.a.v. de heer ing. P.J. Blankenstein
Postbus 356
5000 AJ TILBURG

Rotterdam : 4 november 2004
Referentie : DIR2004-123
Betreft : Holdingvorming TBV en STZ
Doorkiesnummer : 010 - 28 25 051
E-mail : dir_secretariaat@sev.nl

Geachte heer Blankenstein,

Kortgeleden hebben wij met VROM overleg gevoerd over het experiment betreffende de holdingvorming tussen TBV en STZ.

Onze conclusie is dat de kans op een goede afloop te gering is om dit experiment door te zetten. Daarom hebben we besloten dat de SEV zich terugtrekt uit de bezwaarprocedure.

Ik heb prof. Koeman van Stibbe advocaten en notarissen over dit besluit geïnformeerd.

Met vriendelijke groet.

K. Parie
Directeur a.i.

Directoraat-Generaal Wonen en Zorg
 Directie Stad & Ruimte

Rijnstraat
 Postbus 309
 2300 GX Den Haag
 Interne postcode 21

dr. J. A. F. Kerling A
 Telefoon 070-339120
 Fax 070-339252
 jos.kerling@minvrom.nl
 www.vrom.nl

Stibbe Advocaten en notarissen
 Prof. mr N.S.J. Koeman
 Postbus 75640
 1070 AP Amsterdam

**Beslissing op bezwaarschrift SEV-experiment Wonen en Zorg
 L 0497**

Datum	Kenmerk	Afschrift aan
13 AUG. 2004	DGW/SR2004005244	SEV TBV

Uw brief	Uw kenmerk
7 augustus 2003 en 18 september 2003	MdB/NK/cm- 1003086(70083) en NK/MdB/mb-85280

Geachte heer Koeman,

Inleiding

Tegen mijn besluit van 30 juni 2003, kenmerk DGW/SR2003048134, inzake de intrekking van de verleende goedkeuring onder voorwaarden (bij brief van 21 januari 2000, kenmerk DBD 2000002490) aan het SEV-experiment Wonen en Zorg heeft u bij bovengenoemde brief – namens uw cliënten de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting en de toegelaten instelling TBV Wonen – een bezwaarschrift ingediend.

Met uw brief van 18 september 2003, kenmerk NK/MdB/mb-85280 heeft u dit bezwaarschrift aangevuld.

Naar aanleiding van uw bezwaarschrift bent u samen met uw cliënten in de gelegenheid gesteld uw bezwaren nader toe te lichten tijdens een hoorzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 januari 2004, te Den Haag. Tijdens deze hoorzitting is door u een schriftelijke toelichting op het bezwaarschrift overhandigd. Het verslag van deze hoorzitting – inclusief de door u voorgestelde wijzigingen – is bij deze beslissing gevoegd.

Overwegingen op grond van uw bezwaarschrift

In uw bezwaarschrift voert u meerdere redenen aan waarom cliënten zich niet met het bovengenoemde besluit kunnen verenigen. Deze redenen hebt u tijdens de hoorzitting nader toegelicht. Ik heb deze redenen samengebracht en zal ze bespreken aan de hand van een aantal punten.

1. U bent het niet eens met mijn constatering neergelegd in het besluit dat niet voldaan is aan voorwaarde a. gesteld bij de goedkeuring van het experiment. Voorwaarde a. houdt in dat in de statuten van de corporatie niet mag worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van een andere organisatie. U wijst daarbij op artikel 3 van de conceptstatuten van TBV d.d. 25 april 2002 en stelt dat geconstateerd moet worden dat nergens is vastgelegd dat de corporatie zich ondergeschikt zou verklaren aan de belangen van een andere organisatie.

Uit de artikelen 5 tot en met 11 van de conceptstatuten van TBV blijkt echter dat belangrijke beslissingen worden genomen door de holding (Stichting Mater Wonen en Zorg Tilburg) dan wel aan goedkeuring van deze holding zijn onderworpen. Concreet betekent dit dat de Raad van Bestuur van de instelling wordt benoemd, geschorst en ontslagen door de holding (artikel 5 conceptstatuten), dat een aantal cruciale besluiten van de Raad van Bestuur aan goedkeuring van de holding is onderworpen (artikel 10 conceptstatuten) en dat de holding het toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting uitoefent (artikel 11 conceptstatuten).

Geconcludeerd moet worden dat de corporatie – zoals voorgesteld in de conceptstatuten – feitelijk wel degelijk ondergeschikt wordt gemaakt en dat dit bovendien het toezicht van rijkswege belemmert. Dit betekent overigens ook dat feitelijk niet voldaan kan worden aan voorwaarde a. en b. gezamenlijk. Daar alle belangrijke beslissingen genomen worden door de holding, dan wel aan goedkeuring van de holding onderworpen zijn, kan niet gewaarborgd worden dat de toegelaten instelling het belang van de volkshuisvesting te allen tijde laat prevaleren.

2. U stelt dat mijn constatering dat het onderbrengen van de corporatie in de holding in strijd is met het gestelde in MG 2001-26 niet relevant en niet juist is. U bent van mening dat, via toetsing aan het beleid neergelegd in deze MG, achteraf nog extra voorwaarden zijn gesteld aan een reeds verleende toestemming.

Reeds in de brief van 21 januari 2000, kenmerk DBD 2000002490 waarin Staatssecretaris Remkes zijn goedkeuring gaf aan het experiment (met daarbij enkele opmerkingen en onder voorwaarden) werd vermeld dat de experimenteerstatus uitsluitend betrekking heeft op de regelgeving van het Besluit beheer sociale-huursector (BBSH). De Woningwet blijft derhalve van kracht. In de genoemde brief is eveneens vermeld: "Naast het feit dat geen inbreuk op de Woningwet gepleegd kan worden, bestaat de motivatie voor deze voorwaarden uit het feit dat ik er aan hecht dat het toezicht ten aanzien van de betrokken corporatie niet belemmerd wordt."

Dus hoewel de Minister op grond van artikel 49 van het BBSH van dit besluit kan afwijken of een afwijking daarvan kan toestaan ten behoeve van experimenten die naar zijn oordeel in het belang van de volkshuisvesting zijn, laat dit onverlet dat niet mag worden afgeweken van de Woningwet. Derhalve blijft artikel 70d van de Woningwet, waarin staat dat de toegelaten instellingen onder toezicht staan van de Minister, onverkort gelden. Er is dan ook geen sprake van een extra voorwaarde achteraf. De MG 2001-26 geeft een nadere uitleg van hetgeen verstaan wordt onder het belemmeren van het toezicht.

3. U stelt dat het besluit in strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur genomen is en dat ik dus ten onrechte gebruik heb gemaakt van mijn bevoegdheid tot intrekken van de toestemming voor het experiment. Volgens u staat vast dat de SEV en TBV er gerechtvaardigd op mochten vertrouwen dat de toestemming voor het oprichten van de holding terecht is verleend.

Deze conclusie kan ik niet delen. De beslissing om de eerder verleende goedkeuring aan het SEV-experiment in te trekken is gelegen in het feit dat het maximaal haalbare in deze – gezien de eisen van de corporatie ten aanzien van het experiment, de eisen gesteld door de bewindspersoon en de tijdsspanne – bereikt was. Herhaaldelijk overleg met ambtenaren van mijn ministerie heeft er niet toe geleid dat de voorgestelde juridische constructie voldoet aan de gestelde voorwaarden waardoor ik mijn goedkeuring zou kunnen geven aan deze constructie. Door medewerkers van mijn departement is, in de loop der jaren inmiddels, meerdere malen meegedacht over de haalbaarheid van het experiment. Gebleken is dat TBV niet wenst mee te denken over een andere oplossing dan de door TBV voorgestelde holdingconstructie. Het gegeven dat over de voorgestelde constructie positief geadviseerd zou worden door de heer de Vreede (clustermanager Zuid, directie Stad & Regio, Directoraat-Generaal Wonen) is geen voldoende grond om te concluderen dat cliënten er gerechtvaardigd op mochten vertrouwen dat daarmee al toestemming was verleend. Er was immers geen sprake van concrete toezeggingen.

Voorts is bij de aanvraag van het experiment als beoogd doel geformuleerd, het op grotere schaal ontwikkelen van wonen-zorg producten en bovendien back-office synergie bereiken. Inmiddels is, met dezerzijds verleende toestemming, sprake van een personele unie van de toegelaten instelling en de zorginstelling, waarmee het hiervoor genoemde beoogde doel van het experiment door middel van deze andere weg reeds te bereiken is. Toch wenst TBV nog steeds de holdingconstructie als experiment uit te voeren, terwijl de toegevoegde waarde hiervan ten opzichte van de personele unie op geen enkele wijze is aangetoond.

4. Bij de destijds met de brief van 21 januari 2000 door Staatssecretaris Remkes verleende goedkeuring van het experiment zijn drie opmerkingen gemaakt en vier voorwaarden gesteld. Gezien het belang van de zorg werd in overweging gegeven de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) expliciet om haar opvatting inzake het experiment te vragen.

In de brief van 30 januari 2004, kenmerk DGW/SR2004009829 bent u verzocht om een afschrift te overleggen van een schriftelijk stuk met daarin de opvatting van de Staatssecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport. Uit het door u bij brief van 16 februari 2004, kenmerk NK/MdB/mb 282937, verstrekte antwoord blijkt op geen enkele wijze dat door VWS toestemming is verleend voor het experiment, noch de expliciete opvatting van VWS inzake het experiment schriftelijk is vastgelegd.

Conclusie

Eenzijds is door het realiseren van een personele unie van de toegelaten instelling met de zorginstelling het beoogde doel van het experiment op deze wijze inmiddels bereikt, c.q. is het bereiken daarvan mogelijk, anderzijds is ook gebleken dat geen conceptstatuten zijn voorgelegd die voldoen aan de gestelde voorwaarden. Goedkeuring voor een experiment met de holdingconstructie zoals TBV die wenst is dan ook niet mogelijk.

Beslissing op bezwaar na heroverweging

Op grond van het voorgaande luidt mijn beslissing op uw bezwaarschrift als volgt:

Uw bezwaren tegen mijn besluit van 30 juni 2003, kenmerk DGW/SR2003048134 zijn ongegrond.

Mijn besluit van 30 juni 2003 blijft derhalve ongewijzigd van kracht.

Uw verzoek om de kosten die gemaakt worden ten behoeve van deze bezwaarprocedure te vergoeden wijs ik af.

Indien u het met deze beslissing niet eens bent, staat u de mogelijkheid open om binnen 6 weken na dagtekening van deze brief, op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), een gemotiveerd beroepschrift in te dienen bij de sector Bestuursrecht van de rechtbank Breda, postbus 90110, 4800 RA Breda. Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste de volgende onderdelen te bevatten:

- naam en adres van de indiener
- de dagtekening
- vermelding van de datum en het onderwerp van deze beslissing
- een opgave van de redenen waarom tegen deze beslissing beroep wordt aangetekend
- een kopie van deze beslissing

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

Sybilla M. Dekker

8B

L 0497

Tevens per fax: 070 - 339 25 25

Prof. Mr N.S.J. Koeman, *advocaat*
T +31 20 546 01 86
F +31 20 546 07 34
niels.koeman@stibbe.com

ARCHIEF
12 MEI 2004

DGW/SR		
ONTV.DAT.	17 FEB. 2004	
ZAAKNR.	3063086	
2004016821		
BEHANDELAAR	DAT	PAR
L. Stoffels		
DOSS.NR.	H62058	

AANGETEKEND

Met handtekening retour
Aan de heer J.A.F. Kerling
Dictoraat-Generaal Wonen
Directie Stad en Regio
Postbus 30941
2500 GX DEN HAAG

interne postcode 210

16 februari 2004

Betreft: SEV-experiment Wonen en Zorg
Onze ref.: NK/MdB/mb 282937

Geachte heer Kerling,

Bij brief van 30 januari jl. heb ik het verzoek ontvangen van de heer A.B. Ringersma om een afschrift te overleggen van het schriftelijke stuk waarin de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zich zou hebben uitgelaten over de vormgeving van het (voorgestelde) SEV-experiment Wonen en Zorg.

In reactie hierop bericht ik u dat de informatie aan VWS inzake het experiment en met name de holdingconstructie in beginsel geheel verzorgd is door de SEV in het kader van het reguliere overleg met betrekking tot het innovatieprogramma Wonen en Zorg. Tijdens de hoorzitting op 7 januari 2004 heeft de heer Abbing medegedeeld dat van de zijde van VWS geen bezwaar bestond tegen de vormgeving van het experiment. Hij doelde daarmee op het overleg dat in april 2001 heeft plaatsgevonden tussen enerzijds de heer Blankenstein en de heer Abbing, alsmede mevrouw L. Sanders van de SEV en anderszijds drs. Ing. A.H.J. Moerkamp van VWS. Hierin is een presentatie gegeven van het voorgenomen experiment, waarbij onder meer uitvoerig is stilgestaan bij de keuzevrijheid van de consument c.q. de zorgaanvrager, alsmede de mogelijkheid van de Staatssecretaris van VROM om toezicht uit te oefenen. In vervolg op dit overleg heeft TBV Wonen op 3 mei 2001 een brief aan de heer Moerkamp verzonden, waarin beide onderwerpen nogmaals nader zijn toegelicht. Een kopie van deze brief treft u hierbij aan.

Advocaten en notarissen

Stibbetoren Strawinskyalaan 2001 1077 ZZ Amsterdam Postbus 75640 1070 AP Amsterdam
T +31 20 546 06 06 F +31 20 546 01 23 info@stibbe.nl www.stibbe.com

Stibbe in samenwerking met Gleiss Lutz en Herbert Smith

Bangkok Berlijn Brussel Frankfurt Hong Kong Londen Moskou München Parijs Peking Praag Singapore Sjanghai Stuttgart Tokio Warschau

In Nederland wordt de praktijk uitgeoefend door Stibbe N.V. (ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 34198/00). De algemene voorwaarden van Stibbe N.V. zijn van toepassing. Daurin is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen. De algemene voorwaarden zijn verkrijgbaar bij de rechtbank te Amsterdam. Op verzoek worden de algemene voorwaarden kosteloos toegezonden. Zij kunnen ook worden overgenomen op www.stibbe.com

Stibbe

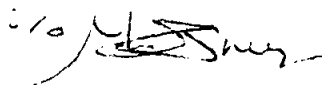
ONTVANGEN/DGW/SR

17 FEB 2004

Volledigheidshalve merk ik op dat daarna in de gesprekken met VWS en VROM de keuzevrijheid van de consument c.q. zorgaanvrager nooit meer ter discussie heeft gestaan.

Ik vertrouw erop u hierdoor naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

N.S.J. Koeman

2004016821

Directoraat-Generaal Wonen
Directie Stad en Regio

Rijnstraat 8
Postbus 30941
2500 GX Den Haag
Interne postcode 210

Stibbe Advocaten en notarissen
Prof. mr. N.S.J. Koeman
Postbus 75640
1071 AP Amsterdam

dhr J.A.F. Kerling AA
Telefoon 070 3391209
Fax 070 3392525
jos.kerling@minvrom.nl
www.vrom.nl

Verzoek om aanvullende informatie inzake bezwaarschrift SEV-experiment Wonen en Zorg

Datum

Kenmerk
DGW/SR2004009829

30 JAN 2004

Geachte heer Koeman,

Tegen mijn besluit van 30 juni 2003, kenmerk DGW/SR2003048134, inzake de intrekking van de verleende goedkeuring (bij brief van 21 januari 2000, kenmerk DBD 2000002490) aan het SEV-experiment Wonen en Zorg heeft u met uw brief van 7 augustus 2003, kenmerk MdB/NK/cm-1003086(70083) – namens uw cliënten de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting en de toegelaten instelling TBV Wonen – een bezwaarschrift ingediend. En met uw brief van 16 september 2003, kenmerk NK/MdB/mb-65280 heeft u dit bezwaarschrift aangevuld.

Naar aanleiding van uw bezwaarschrift bent u samen met uw cliënten in de gelegenheid gesteld uw bezwaren nader toe te lichten tijdens een hoorzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 januari 2004, te Den Haag. Het verslag van de hoorzitting is u en uw cliënten op 9 januari per e-mail toegezonden. Met uw brief van 20 januari 2004, kenmerk NK/MdB/mb-1000847.75295 heeft u ten behoeve van dit verslag een aantal tekstvoorstellen gedaan. Een van deze tekstvoorstellen luidt:

(...) Dhr De Graaf vraagt dhr Abbing nog naar het standpunt van het ministerie van VWS inzake het experiment en met name de holdingconstructie. Daarop antwoordt dhr Abbing dat dhr Moerkamp van VWS nadrukkelijk heeft aangegeven dat het experiment een lijn is met de door VWS gehanteerde uitgangspunten bij de uitvoering en organisatie van de ouderenzorg, namelijk "keuzevrijheid voor de klant", "scheiden van wonen en zorg" en "transparantie voor zowel overheid als klant". Tevens is van de zijde van VWS aangegeven, mede op basis van de gegeven toelichtingen, geen bezwaar te hebben tegen de voorgeving van het experiment.

Mede naar aanleiding van het hierbovengestelde, verzoek ik u hierbij om aanvullende informatie. In de brief van 21 januari 2000, kenmerk DBD 2000002490, is immers de opmerking opgenomen: "gezien het belang van de zorg wordt in overweging gegeven de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport expliciet om haar opvatting inzake het experiment te vragen". Aangezien het mij niet bekend is op welke wijze de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zich heeft uitgelaten over de voorgeving van het (voorgestelde) experiment verzoek ik u dan ook - binnen drie weken na dagtekening - een afschrift te overleggen van het schriftelijke stuk met daarin de opvatting van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake het experiment.

Mede op basis van de door u te verstrekken informatie zal vervolgens de beslissing op bezwaar worden genomen. Ik verdaag daarom de termijn (van 4 februari 2004) die u was toegezegd tijdens de hoorzitting.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Voor deze:
de Directeur-Generaal Wonen,
o.l.
de Directeur Stad en Regio,

Mr. A.B. Ringersma

Prof. Mr N.S.J. Koeman, advocaat
T +31 20 546 01 86
F +31 20 546 07 34
niels.koeman@stibbe.com

tevens per e-mail:
jos.kerling@minvrom.nl
Directoraat-Generaal Wonen
Directie Stad en Regio
t.a.v. de heer J.A.F. Kerling
Postbus 30941
2500 GX DEN HAAG

20 januari 2004

Betreft: verslag hoorzitting SEV-experiment Wonen en Zorg d.d. 7 januari 2004
Onze ref.: NK/MdB/mb-1000847.75295

Geachte heer Kerling,

Het verslag van de hoorzitting inzake het SEV-experiment Wonen en Zorg d.d. 7 januari 2004 heb ik in goede orde ontvangen, waarvoor mijn dank. U heeft cliënten in de gelegenheid gesteld om tot 23 januari a.s. hierop te reageren. Namens cliënten vraag ik derhalve uw aandacht voor het volgende.

Pagina 2, vierde alinea

In het hierna volgende zijn de door cliënten gesuggereerde tekstvoorstellen in het cursief aangegeven. Volledigheidshalve merk ik nog op dat de heer P. Blankenstein *TBV Wonen* vertegenwoordigt en de heer H. Abbing *Zorgcentrum Tilburg zuid*.

Na deze toelichting van professor Koeman spreekt dhr. Westra kort over de gang van zaken tijdens de experimentencyclus van de SEV in het algemeen, en het experiment *in het kader van het Innovatieprogramma Wonen en Zorg (IWZ)* in het bijzonder. (...) Concreet betekent dit voor dit experiment *in het kader van het Innovatieprogramma Wonen en Zorg* een lange voorbereidingstijd is geweest. Dhr. Westra vindt dan ook dat er ook de ruimte geboden moet worden voor de uitvoering van het experiment en dat uiteindelijk ook een *(onafhankelijke)* evaluatie moet plaatsvinden.

Advocaten en notarissen

Stibbetoren Strawinskylaan 2001 1077 ZZ Amsterdam Postbus 75640 1070 AP Amsterdam
T +31 20 546 06 06 F +31 20 546 01 23 info@stibbe.nl www.stibbe.com

Stibbe in samenwerking met Gleiss Lutz en Herbert Smith

Bangkok Berlijn Brussel Frankfurt Hong Kong Londen Moskou München Parijs Peking Praag Singapore Sjanghai Stuttgart Tokio Warschau

In Nederland wordt de praktijk uitgeoefend door Stibbe N.V. (ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 34198700). De algemene voorwaarden van Stibbe N.V. zijn van toepassing. Daarin is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen. De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de rechtbank te Amsterdam. Op verzoek worden de algemene voorwaarden kosteloos overgelegd. Zij kunnen ook worden bevestigd door de rechtbank te Amsterdam.

(....) Daarnaast wil men een alternatief bieden voor de gescheiden stromen van wonen en zorg, zoals dat in Tilburg het geval is.

Daarbij wil men juist aantoonbaar maken dat in een beleidsorganisatie de transparantie van middelen blijft bestaan door de verschillende en gescheiden werkmaatschappijen.

Anderzijds wil men een slag maken op het gebied van de volkshuisvesting en de daarbijbehorende regelgeving. Ook hier kan de transparantie van middelen en een daarop afgestemde toekomstige toezichtstructuur in een holding met gescheiden werkmaatschappijen genoemd worden als voornaamste doelstelling.

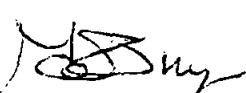
(....) Tijdens het gesprek met mw Bertram werd afgesproken dat men nog één poging zou doen om tot een oplossing te komen. Daartoe is tijdens gesprekken met dhr de Vreede (die hiertoe door VROM was aangewezen) gesproken over hoe het experiment - en dan met name conceptstatuten en de concept-vierpartijenovereenkomst - verder uitgewerkt zou kunnen worden. Tijdens deze gesprekken zijn partijen het eens geworden en heeft dhr de Vreede toegezegd een positief advies hierover te zullen uitbrengen. Maar het vervolgens genomen besluit komt er echter nog steeds op neer dat men niet verder wil met het experiment.

(....) Dhr De Graaf vraagt dhr Abbing nog naar het standpunt van het ministerie van VWS inzake het experiment en met name de holdingconstructie. Daarop antwoordt dhr Abbing dat dhr Moerkamp van VWS nadrukkelijk heeft aangegeven dat het experiment een lijn is met de door VWS gehanteerde uitgangspunten bij de uitvoering en organisatie van de ouderenzorg, namelijk "keuzevrijheid voor de klant", "scheiden van wonen en zorg" en "transparantie voor zowel overheid als klant". Tevens is van de zijde van VWS aangegeven, mede op basis van de gegeven toelichtingen, geen bezwaar te hebben tegen de vormgeving van het experiment.

(....) Ten slotte deelt dhr Thiel mee dat hij alleen zal ingaan op de procedure rondom het opstellen van de conceptstatuten en de door partijen met de heer De Vreede opgestelde aanvullende 4 partijen overeenkomst en andere zaken voor zover daar behoefte aan is of er vragen over zijn. Er volgden geen vragen.

Naast bovengenoemde tekstvoorstellen hadden cliënten geen verdere opmerkingen. Ik vertrouw erop u hierdoor naar behoren te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

i/o

N.S.J. Koeman

verslag

Hoorzitting inzake SEV-experiment Wonen en Zorg

Datum bijeenkomst	Aanvang en einde	Lokatie
7 januari 2004	10:00 - 11:00 uur	E 0211

Bijlage(n)
Pleitnotitie mr N.S.J. Koeman (Stibbe)

Aanwezig
Professor N.S.J. Koeman (advocaat Stibbe), dhr H. Westra (SEV), dhr P. Blankenstein (TBV), dhr H. Abbing (Zorgcentrum Tilburg Zuid), dhr H. Tiel (adviseur), dhr R. de Graaf (VROM voorzitter), mw K. Logger (VROM hoorcommissie), dhr J. Kerling (VROM directie S&R), mw L. Stoffels (VROM directie S&R; notulist)

Afwezig
-

1 Opening

De heer de Graaf heet alle aanwezigen welkom en geeft een korte uiteenzetting van de (verdere) procedure. De heer de Graaf opent de hoorzitting en geeft professor Koeman de gelegenheid het bezwaarschrift toe te lichten.

2 Hoorzitting

Professor Koeman geeft een nadere toelichting op het bezwaarschrift aan de hand van een op schrift gestelde (pleit)notitie. Hieronder volgt een korte uiteenzetting van deze toelichting op het bezwaarschrift.

Professor Koeman opent met de stelling dat het terugnemen van de toestemming onterecht is geschied. De toestemming behelst de instemming met een experiment (zoals bedoeld in artikel 49 BBSH) waarbij het de bedoeling is dat – onder een aantal voorwaarden - een holding zal worden opgericht. Hierna wordt ingegaan op de aard van het (bestreden) besluit en het feit dat de beginselen van behoorlijk bestuur in acht moeten worden genomen. Concreet betekent dat in casu het vertrouwensbeginsel is geschonden en derhalve dat de Minister ten onrechte gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid tot intrekken.

Een volgend punt betreft de inhoud (te weten de gestelde voorwaarde a) van de intrekking. Zoals ook uit de conceptstatuten blijkt wordt bestreden dat in dit experiment niet voldaan zou worden aan voorwaarde a. Men stelt dan ook dat voorwaarde a wel degelijk is vervuld. Ook wordt nog ingegaan op de verwijzing naar de MG 2001-26 in het bestreden besluit. Niet alleen dateert deze MG van na de verleende toestemming, maar ook kan niet geconstateerd worden dat men in strijd met deze beleidsregel gehandeld heeft.

Het laatste onderdeel van deze toelichting op het bezwaarschrift heeft betrekking op het toezicht. Door het element 'toezicht' op te nemen in de voorwaarde a, heeft men achteraf een extra voorwaarde gecreëerd en dat kan niet. Desalniettemin doet zich in deze geen probleem voor inzake toezicht (bevoegdheden).

Na deze toelichting van professor Koeman spreekt dhr Westra kort over de gang van zaken tijdens de experimentencyclus van de SEV in het algemeen, en het experiment Wonen en Zorg in het bijzonder. Grofweg zijn er twee soorten experimenten te onderscheiden; experimenten die binnen bestaande regelgeving blijven en experimenten die een strijdigheid met bestaande regelgeving opleveren. Wanneer sprake is van een experiment die strijdigheid met regelgeving oplevert, is een verzwaarde procedure van toepassing. Concreet betekent dit voor het experiment Wonen en Zorg een lange voorbereidingstijd. Dhr Westra vindt dan ook dat er ook de ruimte geboden moet worden voor de uitvoering van het experiment en dat uiteindelijk ook een evaluatie moet plaatsvinden.¹ Tot op heden is men niet aan de uitvoering van het experiment toegekomen.

Tot slot merkt dhr Westra op dat deze vorm van samenwerking een belangrijke bijdrage kan leveren op het gebied van wonen en zorg.

Daar het onderhavige experiment één van totaal vier experimenten betreft, vraagt mw Logger hoe het staat met de overige drie experimenten. Dhr Westra antwoordt daarop dat die experimenten gewoon van start gegaan zijn, waarbij dhr Westra opmerkt dat dit echter experimenten betreffen die passen binnen de bestaande regelgeving.

Dhr de Graaf vraagt dhr Blankenstein naar de beweegredenen om in dit experiment te kiezen voor deze (holding)constructie. Inleidend geeft dhr Blankenstein aan dat er twee hoofdstromen zijn. Enerzijds is dat het aanpassen van de synergie tussen de beleidsterreinen wonen en zorg. Concreet betekent dat wat betreft de uitvoering er wel een scheiding tussen wonen en zorg dient te blijven, maar dat tevens sprake kan zijn van een integraal denken over wonen en zorg. Met name dit laatste dient te worden bewerkstelligd. Daarnaast wil men een alternatief bieden voor de gescheiden stromen van wonen en zorg, zoals dat in Tilburg het geval is.

Eigenlijk het enige punt van discussie dat hier genoemd kan worden betreft de transparantie van middelen. Anderzijds wil men een slag maken op het gebied van de volkshuisvesting en de daarbijbehorende regelgeving. Ook hier kan de transparantie van middelen genoemd worden als het voornaamste discussiepunt.²

Tenslotte geeft dhr Blankenstein kort het verloop van de overleggen inzake dit experiment weer. Dhr Blankenstein begint bij de presentatie die gehouden is voor onder andere mw Bertram, zo'n anderhalf jaar geleden. Op dat moment bevond men zich in een impasse; het standpunt van het ministerie van VROM was dat het experiment geen doorgang kon vinden omdat het niet kon binnen de regelgeving. Tijdens het gesprek met mw Bertram werd afgesproken dat met nog één poging zou doen om tot een oplossing te komen. Daartoe is tijdens een gesprek met dhr de Vreede gesproken over hoe het experiment – en dan met name conceptstatuten en de concept-driepartijenovereenkomst – verder uitgewerkt zou kunnen worden. Tijdens dat gesprek heeft dhr de Vreede toegezegd een positief advies hierover te zullen

¹ Na deze toelichting van professor Koeman spreekt dhr. Westra kort over de gang van zaken tijdens de experimentencyclus van de SEV in het algemeen, en het experiment in het kader van het Innovatieprogramma Wonen en Zorg (IWZ) in het bijzonder. (...) Concreet betekent dit voor dit experiment in het kader van het Innovatieprogramma Wonen en Zorg een lange voorbereidingstijd is geweest. Dhr. Westra vindt dan ook dat er ook de ruimte geboden moet worden voor de uitvoering van het experiment en dat uiteindelijk ook een (onafhankelijke) evaluatie moet plaatsvinden.

² (...) Daarnaast wil men een alternatief bieden voor de gescheiden stromen van wonen en zorg, zoals dat in Tilburg het geval is. Daarbij wil men juist aantoonbaar maken dat in een beleidsorganisatie de transparantie van middelen blijft bestaan door de verschillende en gescheiden werkmaatschappijen. Anderzijds wil men een slag maken op het gebied van de volkshuisvesting en de daarbijbehorende regelgeving. Ook hier kan de transparantie van middelen en een daarop afgestemde toekomstige toezichtstructuur in een holding met gescheiden werkmaatschappijen genoemd worden als voornaamste doelstelling.

uitbrengen. Maar het nieuwe beleidsadvies komt er inhoudelijk echter nog steeds op neer dat men niet verder wil met het experiment.³

Dhr Abbing krijgt nu het woord en stelt dat de gesprekken gaandeweg steeds juridischer werden. Er vond vanaf die tijd eigenlijk een achtergronddiscussie plaats over het gemeenschappelijk beleid en hoe dat dan vorm moest krijgen.

Dhr de Graaf vraagt dhr Abbing nog naar het standpunt van het ministerie van VWS inzake het experiment en met name de holdingconstructie. Daarop antwoordt dhr Abbing dat het ministerie van VWS de samenwerking (tussen wonen en zorg) toejuicht.⁴

Ten slotte deelt dhr Tiel mee dat hij alleen zal ingaan op de procedure rondom het opstellen van de conceptstatuten en andere zaken voor zover daar behoefte aan is of er vragen over zijn. Er volgden geen vragen.⁵

3 Sluiting hoorzitting

Tot slot stelt de heer de Graaf voor een datum vast te stellen waarop een beslissing op bezwaar genomen dient te worden. Met wederzijdse instemming spreekt men af dat het besluit uiterlijk op 4 februari a.s. bekend is.

De heer de Graaf verzoekt dhr Blankenstein een afschrift van de (concept)samenwerkingsoverkomst digitaal te zenden aan mw L. Stoffels en dhr Blankenstein zegt toe zulks te bewerkstelligen.

De heer de Graaf sluit de hoorzitting.

Datum verslag: 8 januari 2004

L.N. Stoffels

Paraaf Secretaris

LILIANNE STOFFELS

Paraaf Voorzitter

CREUS DE GRAAF

N.B. Het verslag is na de hoorzitting ter correctie en aanvulling aangeboden aan Stibbe advocaten (gemachtigde namens TBV en de SEV). Naar aanleiding hiervan zijn een aantal tekstvoorstellen gedaan. Deze tekstvoorstellen zijn opgenomen in de voetnoten bij het verslag.

³ (...) Tijdens het gesprek met mw Bertram werd afgesproken dat men nog één poging zou doen om tot een oplossing te komen. Daartoe is tijdens gesprekken met dhr de Vreede (die hiertoe door VROM was aangewezen) gesproken over hoe het experiment - en dan met name conceptstatuten en de concept-vierpartijenovereenkomst - verder uitgewerkt zou kunnen worden. Tijdens deze gesprekken zijn partijen het eens geworden en heeft dhr de Vreede toegezegd een positief advies hierover te zullen uitbrengen. Maar het vervolgens genomen besluit komt er echter nog steeds op neer dat men niet verder wil met het experiment.

⁴ (...) Dhr De Graaf vraagt dhr Abbing nog naar het standpunt van het ministerie van VWS inzake het experiment en met name de holdingconstructie. Daarop antwoordt dhr Abbing dat dhr Moerkamp van VWS nadrukkelijk heeft aangegeven dat het experiment een lijn is met de door VWS gehanteerde uitgangspunten bij de uitvoering en organisatie van de ouderenzorg, namelijk "keuzevrijheid voor de klant", "scheiden van wonen en zorg" en "transparantie voor zowel overheid als klant". Tevens is van de zijde van VWS aangegeven, mede op basis van de gegeven toelichtingen, geen bezwaar te hebben tegen de vormgeving van het experiment.

⁵ (...) Ten slotte deelt dhr Thiel mee dat hij alleen zal ingaan op de procedure rondom het opstellen van de conceptstatuten en de door partijen met de heer De Vreede opgestelde aanvullende 4 partijen overeenkomst en andere zaken voor zover daar behoefte aan is of er vragen over zijn. Er volgden geen vragen.

Hoorzitting Ministerie van VROM
op 7 januari 2004 om 10.00 uur
Kamer C0211
Procedurenummer: DGW/SR 2003 130883

TOELICHTING

van Mr N.S.J. Koeman

advocaat te Amsterdam

namens:

**DE STICHTING STUURGROEP
EXPERIMENTEN
VOLKSHUISVESTING, Rotterdam en**

**DE STICHTING TBV WONEN,
te Tilburg**

inzake:

het besluit d.d. 30 juni 2003 tot intrekking goedkeuring ex art. 49 BBSH voor het uitvoeren van het SEV-experiment Wonen en Zorg

1. Centraal staat hedenochtend de vraag of de Minister van VROM op 30 juni 2003 terecht de toestemming die de Staatssecretaris op 21 januari 2000 voor het SEV-experiment Wonen en Zorg heeft verleend, heeft ingetrokken. Deze vraag moet ontkenmend worden beantwoord.
2. De toestemming is gebaseerd op artikel 49, lid 1 BBSH. Daarin is bepaald dat de Minister afwijkingen van het BBSH kan toestaan ten behoeve van experimenten die naar zijn oordeel in het belang van de volkshuisvesting zijn. Het onderhavige experiment bestaat uit een vergaande samenwerking tussen TBV en de Stichting Zorgcentrum Tilburg Zuid (ZTz) op het gebied van wonen en zorg. De samenwerking krijgt vorm door het oprichten van een gezamenlijke holding. Daar artikel 2a BBSH niet voorziet

in het oprichten van een holding door een t.i., was de toestemming van de Minister vereist. Deze toestemming is verleend onder een aantal voorwaarden, waarvan in het bijzonder voorwaarde a van belang is. Voorwaarde a bepaalt dat *in de statuten van de corporatie niet mag worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van een andere organisatie*. Thans oordeelt de Minister dat het niet mogelijk is gebleken om te voldoen aan voorwaarde a zodat de toestemming wordt ingetrokken. Zoals reeds in het bezwaarschrift is betoogd, kan dit besluit geen stand houden. In aanvulling daarop dient het navolgende.

Bevoegdheid intrekking

3. Uit het bestreden besluit blijkt niet of het hier om een sanctie gaat, een handhavingsbesluit of een 'gewone' intrekking. Geconstateerd moet worden dat het geen sanctie of handhavingsbesluit kan zijn. Het BBSH biedt daartoe immers geen grondslag. Wel kent het BBSH een aantal bijzondere bepalingen waardoor de Minister de naleving van het BBSH kan waarborgen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het geven van een aanwijzing aan de t.i. of het bepalen dat een t.i. bepaalde handelingen kan verrichten met voorafgaande instemming van door de Minister aangewezen personen of instanties (artt. 41, 43 BBSH). Het intrekken van een zogenaamde artikel 49 BBSH-toestemming, valt hier echter niet onder. Intrekken van eenmaal verleende toestemming is een uitzonderlijk zwaarwegend instrument, waarvoor een wettelijke grondslag aanwezig moet zijn. Daar deze ontbreekt, moet worden geconstateerd dat in de onderhavige situatie geen sprake is van een sanctie of handhavingsbevoegdheid. Tevens kan daarbij worden geconcludeerd dat reclamanten op geen enkele wijze een bepaalde norm hebben overtreden. Hun handelen kan derhalve geen aanleiding hebben gegeven tot het intrekken van de toestemming.
4. Vastgesteld moet worden dat het onderhavige besluit een 'gewoon' intrekkingbesluit vormt. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Woningwet of de Wet milieubeheer, kent het BBSH ook hiervoor geen wettelijke grondslag. Dit betekent echter niet dat een bestuursorgaan niet de mogelijkheid zou hebben om een besluit in te trekken. Echter, dit dient wel te gebeuren binnen de grenzen van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

5. Het vertrouwensbeginsel speelt daarbij een belangrijke rol. Uit jurisprudentie volgt dat de rechter oordeelt dat het bestuursorgaan niet tot intrekken bevoegd is, indien gerechtvaardigde verwachtingen zijn gewekt en de burger ook overeenkomstig de verwachtingen heeft gehandeld.¹ Vaststaat dat in de onderhavige situatie. SEV en TBV gerechtvaardigd erop mochten vertrouwen dat de toestemming voor het oprichten van de holding terecht is verleend. In dat kader hebben TBV en ZTz de eerste stappen naar de holdingconstructie al gezet door een personele unie op te richten. Zij hebben zodoende ook al gehandeld op basis van de toestemming. Dit betekent derhalve dat de Minister ten onrechte gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheid tot intrekken.
6. Voorts moet ook worden bedacht dat voor een intrekkingbesluit als het onderhavige zware motiveringseisen gelden. Ook hieraan wordt niet voldaan. In dat kader moet worden geconstateerd dat de Minister ten onrechte stelt dat het overleg tussen TBV en de Minister over de wijze waarop aan voorwaarde a uitvoering kan worden gegeven, niet tot resultaat zou hebben geleid. Daarbij is ook van belang dat de tekst van de voorgestelde juridische constructie nu juist tot stand is gekomen in overleg met de door de Minister daartoe aangewezen heer De Vreede, voorzitter van de interne toetsgroep en tevens cluster manager Zuid, Directie Stad en Regio. Deze heeft de concepten van de statuten en de daarbij behorende driepartijen-overeenkomst positief beoordeeld. Geconcludeerd moet dan ook worden dat het overleg wel degelijk heeft geresulteerd in het voldoen aan voorwaarde a.

Voorwaarde a

7. In de concept-statuten van TBV en de holding die zijn opgesteld, is immers nergens vastgelegd dat TBV zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van de holding. Integendeel, uit artikel 3 van de concept-statuten van TBV volgt juist dat de belangen van TBV ten allen tijde prevaleren. Voorwaarde a wordt derhalve – anders dan de Minister stelt – wel vervuld. In dit verband is ook van belang dat de Minister stelt dat gehandeld zou worden in strijd met Circulaire MG2001-26. Daarin is bepaald dat *“bij het aangaan van een verbinding de autonomie van de t.i. altijd gewaarborgd moet blijven. Dit impliceert dat een andere rechtspersoon, al dan niet in de gedaante van een hol-*

¹ Zie CRvB 21 april 1999, AB 1999, 319, ABRvS, JB 2002, 27, AB 2002, 323, ABRS 14 januari 2000, JB 2000, 65, ABRvS 29 februari 1988, AB 1988, 356

ding, op geen enkele wijze het handelen van een t.i. mag (mee)bepalen." Zoals reeds in het bezwaarschrift is betoogd, is deze beleidsregel in de onderhavige situatie niet van belang, daar deze dateert van na de verleende beschikking. Los daarvan, kan echter ook ten aanzien hiervan worden geconstateerd dat er geen strijd bestaat met de Circulaire daar de autonomie van TBV gewaarborgd blijft.

Toezicht (echte problemen?)

8. Voorts betoogt de Minister ten onrechte dat het onderbrengen van een t.i. in een holding, het toezicht op de holding zou belemmeren, waardoor niet voldaan zou worden aan voorwaarde a. Op deze wijze wordt een verband gelegd tussen voorwaarde a en het uitoefenen van toezicht, hetgeen een foute voorstelling van zaken oplevert. Immers de vraag of er voldoende toezicht bestaat, staat los van de vraag hoe de belangen van TBV zich verhouden tot de belangen van de holding. Door het verband te leggen zoals de Minister doet, wordt achteraf een extra voorwaarde gesteld aan het experiment. Het moge duidelijk zijn dat het achteraf stellen van een voorwaarde aan een reeds verleende toestemming, niet mogelijk is. Zou dit echter wel het geval zijn, dan moet worden geconstateerd dat ook aan deze voorwaarde wordt voldaan. De holdingconstructie staat immers niet in de weg aan de bevoegdheid van de Minister om op basis van de artt. 39 t/m 43a van het BBSH toezicht op TBV uit te oefenen. In dat geval is ook van belang de driepartijen-overeenkomst tussen TBV, ZTz en de Stichting Mater Wonen en Zorg, welke in nauw overleg met de heer De Vreede tot stand is gekomen. Hierin is onder meer overeen gekomen dat TBV en ZTz niets doen en alles nalaten om het toezicht, dat de Minister krachtens de Woningwet op TBV moet uitoefenen, kan belemmeren (artikel 3). Tevens is opgenomen dat Stichting Mater, gedurende de duur van het experiment haar statuten niet kan wijzigen dan nadat de Minister daarmee heeft ingestemd. De door de Minister gestelde belemmering van het toezicht, doet zich derhalve niet voor.
9. Zelfs indien deze belemmering zich wel voor zou doen, kan dit nog geen reden vormen om de onderhavige toestemming in te trekken. Bedacht moet immers worden dat de toestemming op basis van artikel 49 BBSH nu juist is bedoeld om afwijken van het geldende regime mogelijk te maken. Indien het onderhavige experiment met zich meebrengt dat er een beperking plaatsvindt van het toezicht, kan niet anders dan ge-

Stibbe

oordeeld worden, dat deze beperking destijds bij het verlenen van de toestemming is ingecalculeerd. Kortom, ook als er al sprake zou zijn van een beperking van het toezicht, kan dit nog geen grond tot intrekken vormen.

10. Tot slot hechten zowel TBV als de SEV er aan te benadrukken dat zij nog steeds bereid zijn om in overleg met de Minister te komen tot een oplossing die, voorzover dit nodig zou zijn, recht doet aan de inhoud van voorwaarde a zodat zij eindelijk van start kunnen gaan met het experiment waaraan nu inmiddels zoveel voorbereidingstijd vooraf is gegaan.

Uit het voorafgaande vloeit voort dat reclamanten U verzoeken om hun bezwaarschrift gegrond te verklaren en het bestreden besluit te heroverwegen.

17 SEP 2003

(13) B

L0497

DGW/SR		
ONTV.DAT.	17 SEP. 2003	
ZAAKNR.	3063086	
2003092926		
ANDERLAAR	DAT	PAR
Rijterink		
DOSS.NR.		

Prof. Mr N.S.J. Koeman, advocaat
T +31 20 546 01 86
F +31 20 546 07 34
niels.koeman@stibbe.nl

AANTEKENEN M.H.R.

(tevens per fax: 070 - 339 25 25)
Aan de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijk Ordening en Milieubeheer
p/a Directoraat-Generaal Wonen
Directie Stad & Regio, cluster Zuid
d.t.v. de heer mr A.B. Ringersma
Postbus 30941
2500 GX DEN HAAG

ARCHIEF

12 MEI 2003

interne postcode: 210

16 september 2003

Betreft: Aanvulling bezwaarschriften inzake SEV-experiment Wonen en Zorg
Uw ref.: DGW/SR2003083054 en DGW/SR2003083053
Onze ref. NK/MdB/mb-65280

Excellentie,

Namens cliënten, de stichting Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (hierna: "SEV") en de stichting TBV Wonen (hierna: "TBV"), statutair gevestigd te Rotterdam, kantoor houdende aan het Kruisplein 25 R (3014 DB) te Rotterdam, respectievelijk statutair gevestigd te Tilburg, kantoor houdende aan de Spoorlaan 424 (5038 CG) te Tilburg, voor wie ik in dezen als raadsman en gemachtigde optreed met het recht van vervanging, wend ik mij tot u inzake het volgende.

Op 7 augustus 2003 heb ik namens elke cliënt afzonderlijk een bezwaarschrift op nader aan te voeren gronden ingediend tegen uw besluit van 30 juni 2003 (kenmerk DGW/SR2003048134) om de eerder verleende goedkeuring voor het uitvoeren van het SEV-experiment Wonen en Zorg in het kader van (artikel 49) Besluit Beheer Sociale Huursector in te trekken. Bij deze maken cliënten gaarne van de gelegenheid gebruik om de gronden van hun bezwaarschriften tegen het besluit nader uiteen te zetten. Alvorens tot aanvulling van die gronden over te gaan, wordt eerst in het kort een overzicht geschetst van de feiten.

Feiten

De SEV heeft als doelstelling het vasthouden en vergroten van de aandacht voor het innovatie- en experimentenbeleid op het gebied van het wonen en het actief betrekken van de publieke en particuliere sector hierbij. Deze doelstelling realiseert de SEV onder meer door

Advocaten en notarissen

Stibbetoren Strawinskylaan 2001 1077 ZZ Amsterdam Postbus 75640 1070 AP Amsterdam
T +31 20 546 06 06 F +31 20 546 01 23 info@stibbe.nl www.stibbe.com

Stibbe in samenwerking met Gleiss Lutz en Herbert Smith

Bangkok Berlijn Brussel Frankfurt Hong Kong Londen Moskou München Parijs Peking Praag Singapore Sjanghai Stuttgart Tokin Warschau

In Nederland wordt de praktijk uitgeoefend door de Nederlandse maatschap Stibbe die mede uit rechtspersonen bestaat. De algemene voorwaarden van Stibbe zijn van toepassing. Daarin is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen. Op verzoek worden de algemene voorwaarden kennisgegeven.

Stibbe

het voordragen van experimenten aan U waartoe U afwijking van het BBSH kan toestaan in het belang van de volkshuisvesting. Een van deze experimenten, betreft het experiment waarvan TBV initiator is. TBV is een stichting die zich krachtens haar statuten onder meer bezighoudt met het bouwen en instandhouden van in alle opzichten aan de eisen des tijds voldoende woningen en het in die zin verbeteren van bestaande woningen. De stichting is een toegelaten instelling in de zin van artikel 70 Woningwet.

Sinds 1998 voeren TBV en de Stichting Zorgcentrum Tilburg – Zuid (hierna te noemen: de Stichting ZTz) overleg om te onderzoeken of en op welke wijze beide organisaties samen kunnen werken. De samenwerking met de Stichting ZTz past binnen de doelstelling van TBV om, mede vanwege haar positie op de lokale woningmarkt, zich naast haar algemene volkshuisvestingstaak ook nog specifiek te richten op de sector Ouderenhuisvesting. Deze doelstelling vloeit voort uit het feit dat een relatief groot aandeel van het woningenbestand van TBV bestaat uit ouderenwoningen, alsmede het gegeven dat het woningbezit verspreid is. In dat kader wil TBV in samenwerking met de Stichting ZTz een geïntegreerd aanbod voor Wonen en Zorg realiseren. Partijen beogen deze samenwerking vorm te geven door een holding op te richten. Daardoor kunnen de huurders van TBV gebruik maken van de welzijn – en zorgvoorzieningen die worden geboden door ZTz. Dit heeft het positieve gevolg voor TBV dat de huurders langere tijd gebruik kunnen maken van hun woning. Voor ZTz betekent het dat de vraag naar een plaats in een verzorging – of verpleegtehuis afneemt dan wel wordt uitgesteld. Voorts biedt de beoogde holding de organisaties de mogelijkheid om gezamenlijke producten te ontwikkelen. Bijkomend voordeel van deze constructie is dat zo ook een bijdrage wordt geleverd aan het bereiken van de doelstelling van de Commissie Second Opinion onder leiding van de heer Kan in opdracht van de Staatssecretaris van VWS (RVZ, met Zorg Wonen 1997).

Voornoemd experiment, waarin een woningcorporatie een organisatorisch verband aangaat met een zorgaanbieder, past binnen het experimentenprogramma van de SEV. Dit is de reden waarom de SEV het experiment heeft opgenomen in het experimentencluster "Samengaan woningcorporaties en zorgaanbieders" d.d. 10 juni 1999. Naar het oordeel van de SEV kan dit experiment een belangrijke rol spelen in het kader van de beleidsdiscussie over zorg en wonen, waaraan de SEV een belangrijke bijdrage levert. De door het experiment opgedane ervaring zal immers inzicht bieden in de wijze waarop de huidige wet-en regelgeving functioneert en de eventuele gewenste wijzigingen daarin. Met name is daarbij van belang dat ervaring zal worden opgedaan op het vlak van aansturing, zeggenschap en controle op de toegelaten instelling die samenwerkt met een zorgaanbieder. Voor de SEV is het derhalve van groot belang dat het onderhavige experiment kan worden uitgevoerd.

In het experimentencluster dat aan de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, J.W. Remkes, is voorgelegd, is het project als volgt omschreven:

"Tilburg

Partijen

Zorgcentrum Tilburg Zuid en Woningcorporatie TBV

Huidige samenwerking

Aantal gezamenlijke woonzorgprojecten; binnenkort wil men een joint venture starten: stichting voor woonzorgdiensten

Gewenste samenwerking (waarvoor toestemming in het kader van het BBSH vereist is)

Holding in plaats van de huidige joint venture

Missie/doel

Het verkrijgen van een sterke positie op de woonzorg markt en het bereiken van synergie tussen de twee organisaties."

Bij brief van 21 januari 2000 heeft de Staatssecretaris de voorgestelde constructie goedgekeurd als experiment in de zin van artikel 49 Besluit Beheer Sociale Huursector. Daarbij golden de volgende algemene voorwaarden:

- 1) de experimenteerstatus heeft alleen betrekking op de regelgeving van het besluit BBSH. Derhalve blijft de opdracht van de Woningwet (toegelaten instelling is uitsluitend werkzaam op het terrein van de volkshuisvesting en kan geen uitkeringen doen anders dan in het belang van de volkshuisvesting) altijd van kracht;
- 2) in elke constructie dient duidelijk te zijn hoe lang het experiment duurt (in beginsel maximaal drie jaar), hoe de evaluatie plaats zal vinden en hoe de constructie weer kan worden beëindigd;
- 3) gezien het belang van de zorg wordt in overweging gegeven om de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport expliciet om haar opvatting inzake het experiment te vragen;
- 4) een algemeen punt betreft het element van 'koppelverkoop' (door de keus van de woning wordt tevens de keus van de zorginstelling gemaakt), waardoor de keuzevrijheid van de burger wordt beperkt. Verzocht wordt om hier bij de evaluatie expliciet aandacht aan te schenken;
- 5) een algemene aanbeveling betreft de overweging om het experiment op het terrein van wonen en zorg te zoeken in de koopsector.

Daarnaast zijn aan de aan de SEV verleende goedkeuring van het experimenteervoorstel van TBV de volgende voorwaarden verbonden:

- a) in de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van een andere organisatie;
- b) uit de statuten van de toegelaten instelling (t.i.) dient nog steeds te blijken dat in geval van een tegenstelling tussen het belang van de volkshuisvesting en het belang van de holding, de t.i. het belang van de volkshuisvesting laat prevaleren;
- c) bij beëindiging van het experiment dient de t.i. zich zonder meer uit de holding terug te kunnen trekken. Ook dit dient schriftelijk tussen de betrokken partijen overeengekomen te worden, net als de duur van het experiment;
- d) de betreffende stukken dienen vooraf aan de Inspectie overlegd te worden.

Uit bijgevoegde correspondentie volgt dat vanaf januari 2000 tot maart 2002 tussen TBV en VROM intensief overleg heeft plaatsgevonden over de wijze waarop de voorgestelde constructie vorm zou kunnen worden gegeven zodat de voorwaarden waaronder de goedkeuring is verleend zouden worden vervuld. Dit overleg heeft geresulteerd in conceptstatuten van TBV alsmede van het op te richten samenwerkingsverband onder de voorlopige naam "Stichting Mater Wonen en Zorg Tilburg". Bij de totstandkoming is onder andere van de kant van het Ministerie de heer ir. J.H.L.M. de Vrede, voorzitter van de interne Toetsgroep betrokken geweest. De discussie spitste zich in het bijzonder toe op de wijze waarop het toezicht op de holding vorm kon worden gegeven. Bij brief van 14 november 2002 heeft TBV u verzocht om in te stemmen met de voorstellen tot statutenwijziging.

Besluit tot intrekking

Bij brief van 20 december 2002 deelde u TBV reeds mee dat u indien de concept-statuten formeel aan u ter goedkeuring zouden worden voorgelegd, daarmee niet zult instemmen. De reden hiervoor is korthedshalve dat niet zou worden voldaan aan hetgeen is bepaald onder voorwaarde a van het goedkeuringsbesluit van 21 januari 2000. Vervolgens berichtte u bij brief van 30 juni 2003 dat na de goedkeuring van het experiment onder voorwaarden, herhaalde malen overleg heeft plaatsgevonden tussen TBV en de Inspectie Volkshuisvesting, hetgeen niet tot resultaat zou hebben geleid. Voorts zou de gestelde voorwaarde a) zich verzetten tegen de holding-gedachte, zoals opgenomen in het experiment. De goedkeuring van het experiment d.d. 21 januari 2000 wordt derhalve ingetrokken. Cliënten kunnen zich met dit besluit om de hierna volgende redenen niet verenigen.

Juridisch kader

Van belang is artikel 49 van het Besluit Beheer Sociale – Huursector:

1. *Onze minister kan van dit besluit afwijken of afwijking daarvan toestaan ten behoeve van experimenten die naar zijn oordeel in het belang van de volkshuisvesting zijn.*
2. *Onze Minister kan besluiten dat een afwijking als bedoeld in het eerste lid van kracht*

Stibbe

blijft zolang door hem op basis van het experiment noodzakelijk geoordeelde wijziging van dit besluit nog niet van kracht is geworden en in werking is getreden.

Op basis van dit artikel kan de Minister afwijken van hetgeen is bepaald in het BBSH ten behoeve van experimenten. Bij brief van 21 januari 2000 heeft de Minister goedkeuring verleend voor het experiment in kwestie onder bepaalde voorwaarden. In de brief 30 juni 2003 stelt u dat door de uitvoering van het experiment in de voorgestelde vorm zoals hiervoor reeds vermeld, niet wordt voldaan aan voorwaarde a, te weten: in de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan een andere organisatie. Daaraan wordt toegevoegd dat tevens niet wordt voldaan aan het bepaalde in de Circulaire Toepassing Toezicht (meldingsplichtige besluiten, nevenactiviteiten), verkoop van huurwoningen en invoering euro (sociale-huursector) MG 2001/26. U merkt daarbij op dat in MG 2001/26 wordt bepaald:

"Niet is gewaarborgd dat een andere rechtspersoon, al dan niet in de gedaante van een holding, op geen enkele wijze het handelen van een toegelaten instelling mag (mee)bepalen."

Bovenstaande redenering is niet juist en niet concludent. Immers, niet uit het oog moet worden verloren dat de goedkeuring van 21 januari 2000 juist betrekking had op de holdingconstructie, waarbij bepaalde voorwaarden in acht moeten worden genomen. Voorwaarde a) heeft blijkens de gevoerde correspondentie betrekking op het feit dat het toezicht op de t.i. in de holdingconstructie gewaarborgd moet blijven. Uw constatering dat de voorwaarde a. zich verzet tegen de holding-gedachte, zoals opgenomen in het experiment, is dan ook niet juist. Bovendien wordt in de concept-statuten wel voldaan aan de voorwaarde zoals geformuleerd onder a. Artikel 3 van de conceptstatuten van TBV luidt immers als volgt:

"De Stichting heeft als doel uitsluitend werkzaam te zijn op het gebied van de Volkshuisvesting. Zij kan zich hiertoe in een groep verbinden met andere rechtspersonen met eenzelfde doel of met rechtspersonen die zich (mede) ten doel stellen zorg en/of verpleging te verschaffen. In dat geval richt de Stichting zich tevens naar het belang van deze groep. In het geval belangen conflicteren zal het belang van de Stichting TBV te allen tijde prevaleren".

Voorts wordt in artikel 3 van de conceptstatuten van de Stichting Mater Wonen en Zorg Tilburg bepaald dat:

"De stichting heeft tot doel het bepalen, coördineren en afstemmen van het beleid en het toezien op de uitvoering daarvan van de met haar in een groep verbonden stichtingen: stichting TBV en Stichting Zorgcentrum Tilburg zuid, en omdat de hoofdtaken van beide stichtingen, te weten het aanbieden van goede huisvesting, respectievelijk zorg, elkaar

Stibbe

raken, de processen van beide organisaties efficiënter te laten verlopen, de kosten terug te dringen en de cliënten van beide organisaties beter te helpen. Tot het doel van de stichting moet mede worden gerekend het besturen van de stichtingen die met haar in een groep zijn verbonden. In haar besluitvorming en handelen gaat de stichting ervan uit dat de sectoren volkshuisvesting en zorg op het niveau van de rijksregelgeving een voldoende transparante scheiding kennen. In haar besluitvorming richt de stichting zich dan ook naar het belang van de sector waaronder volgens die transparante scheiding de problematiek behoort te worden gerangschikt."

Kortom, geconstateerd moet worden dat nergens is vastgelegd dat de corporatie zich ondergeschikt zou verklaren aan de belangen van een andere organisatie. Integendeel, zowel in de statuten van TBV als de nieuw op te richten stichting is vastgelegd dat de belangen van TBV te allen tijde prevaleren. Dit betekent dat in tegenstelling tot hetgeen door u wordt aangenomen, wél wordt voldaan aan het bepaalde in voorwaarde a. Daar zoals ook in uw brief van 30 juni 2003 wordt erkend, tevens wordt voldaan aan de voorwaarden onder b, c en d, resteert geen andere conclusie dan dat het experiment voldoet aan de eisen van het besluit van 21 januari 2000 waarin toestemming is verleend voor het uitvoeren van het voorgestelde experiment. Uw constatering dat derhalve is gebleken dat niet wordt voldaan aan de bij de goedkeuring van het experiment verleende voorwaarde, is dan ook onjuist.

Voorts is uw constatering dat het onderbrengen van de toegelaten instelling in de holding, in strijd is met de inhoud van het inmiddels geformuleerde MG 2001-26, niet relevant en niet juist. Ten eerste is MG 2001-26 vastgesteld op 5 november 2001 dat wil zeggen nadat de toestemming voor het experiment op 21 januari 2000 was verleend. Het bepaalde in deze MG heeft derhalve geen invloed op de inhoud van het experiment in kwestie omdat het beleid van latere datum is. Het kan uiteraard niet zo zijn dat achteraf nog extra voorwaarden worden verbonden aan een reeds verleende toestemming. Voor zover de MG wel toepassing zou vinden, moet worden geoordeeld dat ook de inhoud hiervan zich niet verzet tegen het aangaan van een verbinding door de t.i. in de vorm van een holding. In de MG wordt daartoe opgemerkt:

"Bij het aangaan van een verbinding ten behoeve van het uitvoeren van nevenactiviteiten dient bovendien altijd de transparantie van de bedrijfsvoering van de t.i. gewaarborgd te blijven, zodat het toezicht niet belemmerd wordt. Er mag in een verbindingen- en/of holding-constructie derhalve niet zodanig sprake zijn van een ondoorzichtige "wolk", dat het in- en externe toezicht (Raad van toezicht, accountant, CFV en Inspectie volkshuisvesting) wordt belemmerd."

Tot slot is ook niet juist uw constatering dat het overleg tussen TBV en de Inspectie volkshuisvesting, niet tot resultaat heeft geleid. Immers, op 14 november 2002 heeft TBV u verzocht in te stemmen met de voorstelling tot de statutenwijzigingen zoals die waren besproken

Stibbe

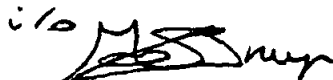
met de heer ir. J.H.L.M. de Vrede, voorzitter van de Interne Toetsgroep. Indien echter over de inhoud van deze statuten nog nader overleg noodzakelijk is, is TBV van harte bereid om hierover nader van gedachten te wisselen. In dat kader is ook van belang het feit dat TBV bij brief van 13 maart 2003 inmiddels kennis heeft genomen van de interne aanbevelingen op de voorgelegde statuten, welke naar het oordeel van TBV nog kunnen leiden tot aanpassing van de statuten. Voorts kan worden opgemerkt dat door de lange duur van de gesprekken over de inhoud van de statuten en de manier waarop aan de gestelde voorwaarden kan en zal worden voldaan, de uitvoering van het experiment thans nog niet in een dusdanig stadium verkeert dat geëvalueerd zou kunnen worden of aan de gestelde voorwaarden in de praktijk wordt voldaan. Cliënten houden zich dan ook beschikbaar om het gevoerde overleg te continueren. De stelling dat het overleg niet tot resultaat heeft geleid, wijzen cliënten van de hand.

Conclusie

Uit het voorafgaande vloeit dan ook voort dat, naar het oordeel van cliënten, het besluit van 30 juni 2003 geen stand kan houden. Op basis van het voorafgaande verzoeken cliënten u uw besluit van 30 juni 2003, kenmerk DGW/SR2003048134, te heroverwegen in die zin dat de aan het SEV verleende toestemming voor het uitvoeren van het onderhavige SEV-experiment Wonen en Zorg gehandhaafd blijft.

Cliënten zijn gaarne bereid hun bezwaren nader mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,
Uw dw.,

N.S.J. Koeman

Directoraat-Generaal Wonen
Directie Stad & Regio
cluster Zuid

Rijnstraat 8
Postbus 30941
2500 GX Den Haag
Interne postcode 210

Stibbe Advocaten en notarissen
Prof. mr. N.S.J. Koeman, advocaat
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam

Karen Rigtink
Telefoon 070 - 339 52 31
Fax 070 - 339 25 25
karen.rigtink@minvrom.nl
www.vrom.nl

**Bezwaarschrift pro forma inzake SEV-experiment Wonen en Zorg
door Stichting TBV
L0497**

Datum

Kenmerk

21 AUG. 2003

DGW/SR2003083054

Uw brief

7 augustus 2003

Uw kenmerk

MdB/NK/cm-1003086
(70083)

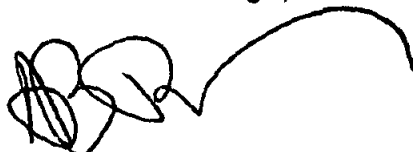
Geachte heer Koeman,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief van 7 augustus 2003. In deze brief maakt u, namens uw cliënt Stichting TBV Wonen uit Tilburg, als belanghebbende pro forma bezwaar tegen mijn beslissing van 30 juni 2003, met kenmerk DGW/SR2003048134.

Hierbij stel ik de termijn waarbinnen nadere gronden van het bezwaar mogen worden aangevoerd op 4 weken na dagtekening van deze brief.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze:
de Directeur-Generaal Wonen,
o.l.
de Directeur Stad en Regio,

mr. A.B. Ringersma

Directoraat-Generaal Wonen
Directie Stad & Regio
cluster Zuid

Rijnstraat 8
Postbus 30941
2500 GX Den Haag
Interne postcode 210

Karen Rigterink
Telefoon 070 - 339 52 31
Fax 070 - 339 25 25
karen.rigterink@minvrom.nl
www.vrom.nl

Stibbe Advocaten en notarissen
Prof. mr. N.S.J. Koeman, advocaat
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam

**Bezwaarschrift pro forma inzake SEV-experiment Wonen en Zorg
door SEV**

Datum	Kenmerk
21 AUG. 2003	DGW/SR2003083053
Uw brief	Uw kenmerk
7 augustus 2003	MdB/NK/cm-1003086 (70100)

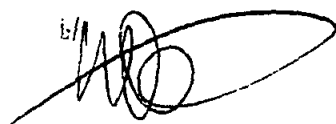
Geachte heer Koeman,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief van 7 augustus 2003. In deze brief maakt u, namens uw cliënt Stichting Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV), pro forma bezwaar tegen mijn beslissing van 30 juni 2003, met kenmerk DGW/SR2003048134.

Hierbij stel ik de termijn waarbinnen nadere gronden van het bezwaar mogen worden aangevoerd op 4 weken na dagtekening van deze brief.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
voor deze:
de Directeur-Generaal Wonen,
o.l.
de Directeur Stad en Regio,

mr. A.B. Ringersma

Stibbe

16 B

DGW/SR		
ONTV.DAT.	11 AUG. 2003	
ZAAKNR.	3062086	
2003080220		
BEHANDELAAR	DAT	PAR
Rijterink		
DOSS.NR.	4167058	

Amsterdam Brussels London New York

Prof. Mr N.S.J. Koeman, advocaat
T +31 20 546 01 86
F +31 20 546 07 34
niels.koeman@stibbe.com

ARCHIEF 0497
12 MEI 2003

AANTEKENEN M.H.R.
Tevens per fax: 070-339 2525

Aan de Minister van
Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer
p/a Directie Stad & Regio, ipc 210
Postbus 30941
2500 GX DEN HAAG

7 augustus 2003

Betreft: Bezwaarschrift pro forma inzake SEV- experiment Wonen en Zorg

Onze ref. MdB/NK/cm – 1003086 (70100)

Excellentie,

Namens cliënte, de Stichting Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV), kantoorhoudende te Rotterdam aan het Kruisplein 25.R, voor wie ik in deze als raadsman en gemachtigde optreed, wend ik mij tot u inzake het volgende.

Bij brief van 30 juni 2003 (kenmerk: DGW/SR2003048134) heeft u cliënte bericht uw bij brief van 31 januari 2000 verleende goedkeuring voor de uitvoering van het SEV-experiment Wonen en Zorg in te trekken. Dit experiment vormt één van de vier experimenten waarmee de SEV u per brief van 10 juni 1999 heeft verzocht in te stemmen. Het experiment voorziet in het oprichten van een holding door de Stichting Tilburgse Bouwvereniging Wonen samen met de stichting Zorgcentrum Tilburg-Zuid.

Daar cliënte zich op nader aan te voeren gronden niet met het voornoemde besluit d.d. 30 juni 2003 kan verenigen, maak ik daartegen namens haar bij deze, derhalve tijdig, bezwaar. Een kopie van het bestreden besluit is hierbij aangehecht (bijlage 1). Voorts verzoek ik u mij een termijn te stellen, waarbinnen nadere gronden van het bezwaar mogen worden aangevoerd. Eveneens verzoek ik reeds nu de kosten die gemaakt worden ten behoeve van deze bezwaarprocedure te vergoeden.

Advocaten and notarissen

Stibbetoren 2001 Strawinskylaan 1077 ZZ Amsterdam P.O. Box 75640 1070 AP Amsterdam
T +31 20 546 06 06 F +31 20 546 01 23 info@stibbe.nl www.stibbe.com

Stibbe in association with Gleiss Lutz and Herbert Smith
Bangkok Beijing Berlin Brussels Frankfurt Hong Kong London Moscow Munich Paris Prague Shanghai Singapore Stuttgart Tokyo Warsaw

In The Netherlands the practice is conducted by the Netherlands partnership Stibbe, a partnership including private limited liability companies. All services are subject to the general conditions of Stibbe, which provide for a limitation of liability. The general conditions are available upon request.

Stibbe

Tot slot verzoek ik u reeds nu uw besluit van 30 juni 2003 (kenmerk: DGW/SR2003048134) te heroverwegen in die zin dat cliënte toestemming wordt verleend voor het uitvoeren van het SEV-experiment Wonen en Zorg.

Hoogachtend,

Uw dw.,

N.S.J. Koeman

(16)

VROM ● [REDACTED]

1 JUL 2003

NUMMER 622

ONTVANGEN DGW/SR
ORIGINEEL
Kopie Huse

11 AUG 2003

Directoraat-Generaal Wonen
Directie Sted & Regie
cluster Zuid

Rijnstraat 8
Postbus 30641
2500 GX Den Haag
Intern postcode 210

Karen Rigtjenk
Telefoon 070 - 339 52 31
Fax 070 - 339 45 25
karen.rigtjenk@minvrom.nl
www.vrom.nl

De Stuurgroep Experimenten
Volkshuisvesting
Postbus 1878
3000 BW Rotterdam

**SEV-experiment Wonen en Zorg
L0497**

Datum	Kenmerk	Afschrift aan
30 JUNI 2003	DGW/SR2003048134	TBV Wonen

Geachte heer/mevrouw,

Bij brief van 10 juni 1999 verzoekt u mij in te stemmen met vier experimenten door toegelaten instellingen op het terrein van wonen en zorg. Eén van deze experimenten betreft de toegelaten instelling TBV uit Tilburg. Deze instelling wil samen met Stichting Zorgcentrum Tilburg zuid (ZTz) een holding oprichten waar beide instellingen deel van uitmaken. In deze holding willen zij op grotere schaal wonen-zorg producten ontwikkelen en bovendien back-office synergie bereiken.

Bij brief van 21 januari 2000 keurt Staatssecretaris Remkes deze constructie goed als experiment in de zin van het BBSH met daarbij de volgende opmerkingen:

1. De experimenteerstatus uitsluitend betrekking heeft op de regelgeving van het Besluit beheer sociale-huursector (BBSH). Derhalve blijft de opdracht van de Woningwet (de toegelaten instelling is uitsluitend werkzaam op het terrein van de volkshuisvesting en kan geen uitkeringen doen anders dan in het belang van de volkshuisvesting) altijd van kracht.
2. Een experiment is naar zijn aard tijdelijk. Derhalve dient in elke constructie duidelijk te zijn hoe lang het experiment duurt (in beginsel maximaal 3 jaar), hoe de evaluatie plaats zal vinden en hoe de constructie weer kan worden beëindigd.
3. Gezien het belang van de zorg wordt in overweging gegeven de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport expliciet om haar opvatting inzake het experiment te vragen.

De holding constructie dient daarnaast aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- a) In de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van een andere organisatie.
- b) Uit de statuten van de toegelaten instelling dient nog steeds te blijken dat in geval van een tegenstelling tussen het belang van volkshuisvesting en het belang van de holding de t.t. het belang van de volkshuisvesting laat prevaleren.
- c) Bij beëindiging van het experiment dient de t.t. zich zonder meer uit de holding terug te kunnen trekken. Ook dit dient schriftelijk tussen de betrokken partijen overeengekomen te worden, net als de duur van het experiment

Ministerie van VROM →

Ministerie van VROM, Postbus 100, 2500 CB Den Haag, Telefoon: 070 339 52 31, Fax: 070 339 45 25, E-mail: vrom@minvrom.nl

2003080220

d) De betreffende stukken dienen vooraf aan de Inspectie overgelegd te worden.

Na deze goedkeuring onder voorwaarden vindt herhaalde malen overleg plaats tussen TBV en de Inspectie Volkshuisvesting. Dit leidt echter niet tot resultaat. De gestelde voorwaarde a verzet zich tegen de holdinggedachte, zoals opgenomen in het experiment.

Door uitvoering van het experiment, het onderbrengen van de toegelaten instelling in de holding, is er sprake van belemmering van het toezicht. Hierdoor wordt niet voldaan aan voorwaarde a. : " in de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan een andere organisatie." Of zoals inmiddels geformuleerd in MG2001-26: "Niet is gewaarborgd dat een andere rechtspersoon, al dan niet in de gedaante van een holding, op geen enkele wijze het handelen van een toegelaten instelling mag (mee) bepalen."

Beslissing

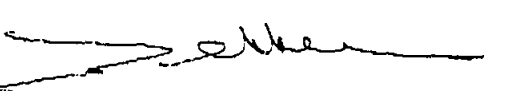
Daar het niet mogelijk is gebleken te voldoen aan de bij de goedkeuring van het experiment verievende voorwaarden trek ik hierbij mijn goedkeuring, zoals gegeven in de brief van 21 januari 2000 met kenmerk DBD 2000002490, in. Het experiment mag derhalve niet worden uitgevoerd

Indien u het niet eens bent met deze beslissing, staat u op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de mogelijkheid open om hiertegen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bij mij een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen. Het bezwaarschrift moet van een datum en uw naam en adres zijn voorzien. Het bezwaarschrift dient u te zenden aan het Ministerie van VROM, Directie Stad en Regio, ipc 210, Postbus 30941, 2500 GX in Den Haag.

Een afschrift van deze brief heb ik naar TBV Wonen gezonden.

Ik vertrouw er op dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Sybilla M. Dekker

Stibbe

DGW/SR		
ONTV.DAT.	11 AUG. 2003	
ZAAKNR.	3063086	
2003080235		
BEHANDELAAR	DAT	PAR.
Rijsterink		
DOSS.NR.	1162058	

Amsterdam Brussels London New York

(17) B

Prof. Mr N.S.J. Koeman, *advocaat*
T +31 20 546 01 86
F +31 20 546 07 34
niels.koeman@stibbe.com

ARCHIEF
12 MEI 2003

AANTEKENEN M.H.R.
Tevens per fax: 070-339 2525

Aan de Minister van
Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer
p/a Directie Stad & Regio, ipc 210
Postbus 30941
2500 GX DEN HAAG

7 augustus 2003

Betreft: Bezwaarschrift pro forma inzake SEV- experiment Wonen en Zorg

Onze ref. MdB/NK/cm – 1003086 (70083)

Excellentie,

Namens cliënte, de stichting Tilburgse Bouwvereniging Wonen (TBV Wonen), statutair gevestigd te Tilburg, kantoorhoudende aan de Spoorlaan 424 (5038 CG) te Tilburg, voor wie ik in deze als raadsman en gemachtigde optreed, wend ik mij tot u inzake het volgende.

Bij brief van 30 juni 2003 (kenmerk: DGW/SR2003048134) heeft u cliënte bericht uw bij brief van 31 januari 2000 verleende goedkeuring aan de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting voor de uitvoering van het SEV-experiment Wonen en Zorg in te trekken. Dit experiment vormt één van de vier experimenten waarmee de SEV u per brief van 10 juni 1999 heeft verzocht in te stemmen. Het experiment voorziet in het oprichten van een holding door cliënte samen met de stichting Zorgcentrum Tilburg-Zuid.

Daar het belang van cliënte bij voornoemd besluit d.d. 30 juni 2003 is betrokken en zij zich op nader aan te voeren gronden niet met het besluit kan verenigen, maak ik daartegen namens haar bij deze, derhalve tijdig, bezwaar. Een kopie van het bestreden besluit is hierbij aangehecht (bijlage 1). Voorts verzoek ik u mij een termijn te stellen, waarbinnen nadere gronden van het bezwaar mogen worden aangevoerd. Eveneens verzoek ik reeds nu de kosten die gemaakt worden ten behoeve van deze bezwaarprocedure te vergoeden.

Advocaten and notarissen

Stibbetoren 2001 Strawinskylaan 1077 ZZ Amsterdam P.O. Box 75640 1070 AP Amsterdam
T +31 20 546 06 06 F +31 20 546 01 23 info@stibbe.nl www.stibbe.com

Stibbe in association with Gleiss Lutz and Herbert Smith

Bangkok, Beijing, Berlin, Brussels, Frankfurt, Hong Kong, London, Moscow, Munich, Paris, Prague, Shanghai, Singapore, Stuttgart, Tokyo, Warsaw

In The Netherlands the practice is conducted by the Netherlands partnership Stibbe, a partnership including private limited liability companies, conditions of Stibbe, which provide for a limitation of liability. The general conditions

Stibbe

Tot slot verzoek ik u reeds nu uw besluit van 30 juni 2003 (kenmerk: DGW/SR2003048134) te heroverwegen in die zin dat cliënte toestemming wordt verleend voor het uitvoeren van het SEV-experiment Wonen en Zorg.

Hoogachtend,

Uw dw.,

N.S.J. Koerman

VROM

(17)

1 JUL 2003
 ONTVANGEN NUMMER 622
 ORIGINAL AFG-2M
 11 AUG 2003
 Huse

Directoraat-Generaal Wonen
 Directie Sted & Regie
 cluster Zuid

Rijnstraat 6
 Postbus 30841
 2500 GX Den Haag
 Interne postcode 210

Karen Rigtjenk
 Telefoon 070 - 339 52 21
 Fax 070 - 339 25 25
 karen.rigtjenk@minvrom.nl
 www.vrom.nl

De Stuurgroep Experimenten
 Volkshuisvesting
 Postbus 1878
 3000 BW Rotterdam

SEV-experiment Wonen en Zorg
 L0497

Datum	Kenmerk	Afgesnifft van
30 JUNI 2003	DGW/SR2003048134	TBV Wonen

Geachte heer/mevrouw,

Bij brief van 10 juni 1999 verzoekt u mij in te stemmen met vier experimenten door toegelaten instellingen op het terrein van wonen en zorg. Eén van deze experimenten betreft de toegelaten instelling TBV uit Tilburg. Deze instelling wil samen met Stichting Zorgcentrum Tilburg zuid (ZTZ) een holding oprichten waar beide instellingen deel van uitmaken. In deze holding willen zij op grotere schaal wonen-zorg producten ontwikkelen en bovendien back-office synergie bereiken.

Bij brief van 21 januari 2000 keurt Staatssecretaris Remkes deze constructie goed als experiment in de zin van het BBSH met daarbij de volgende opmerkingen:

1. De experimenteerstatus uitsluitend betrekking heeft op de regelgeving van het Besluit beheer sociale-huursector (BBSH). Derhalve blijft de opdracht van de Woningwet (de toegelaten instelling is uitsluitend werkzaam op het terrein van de volkshuisvesting en kan geen uitkeringen doen anders dan in het belang van de volkshuisvesting) altijd van kracht.
2. Een experiment is naar zijn aard tijdelijk. Derhalve dient in elke constructie duidelijk te zijn hoe lang het experiment duurt (in beginsel maximaal 3 jaar), hoe de evaluatie plaats zal vinden en hoe de constructie weer kan worden beëindigd.
3. Gezien het belang van de zorg wordt in overweging gegeven de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport expliciet om haar opvatting inzake het experiment te vragen.

De holding constructie dient daarnaast aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- a) In de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van een andere organisatie.
- b) Uit de statuten van de toegelaten instelling dient nog steeds te blijken dat in geval van een tegenstelling tussen het belang van volkshuisvesting en het belang van de holding de t.i. het belang van de volkshuisvesting laat prevaleren.
- c) Bij beëindiging van het experiment dient de t.i. zich zonder meer uit de holding terug te kunnen trekken. Ook dit dient schriftelijk tussen de betrokken partijen overeengekomen te worden, net als de duur van het experiment.

Ministerie van VROM

2003080235

d) De betreffende stukken dienen vooraf aan de Inspectie overgelegd te worden.

Na deze goedkeuring onder voorwaarden vindt herhaalde malen overleg plaats tussen TBV en de Inspectie Volkshuisvesting. Dit leidt echter niet tot resultaat. De gestelde voorwaarde a verzet zich tegen de holdinggedachte, zoals opgenomen in het experiment.

Door uitvoering van het experiment, het onderbrengen van de toegelaten instelling in de holding, is er sprake van belemmering van het toezicht. Hierdoor wordt niet voldaan aan voorwaarde a. : " in de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan een andere organisatie." Of zoals inmiddels geformuleerd in MG2001-26: "Niet is gewaarborgd dat een andere rechtspersoon, al dan niet in de gedaante van een holding, op geen enkele wijze het handelen van een toegelaten instelling mag (mee) bepalen."

Beslissing

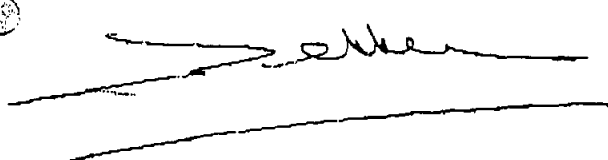
Daar het niet mogelijk is gebleken te voldoen aan de bij de goedkeuring van het experiment verjeende voorwaarden trek ik hierbij mijn goedkeuring, zoals gegeven in de brief van 21 januari 2000 met kenmerk DBD 2000002490, in. Het experiment mag derhalve niet worden uitgevoerd.

Indien u het niet eens bent met deze beslissing, staat u op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de mogelijkheid open om hiertegen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bij mij een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen. Het bezwaarschrift moet van een datum en uw naam en adres zijn voorzien. Het bezwaarschrift dient u te zenden aan het Ministerie van VROM, Directie Stad en Regio, ipc 210, Postbus 30941, 2500 GX in Den Haag.

Een afschrift van deze brief heb ik naar TBV Wonen gezonden.

Ik vertrouw er op dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

Sybilla M. Dekker

Stuurgroep

Experimenten

Volkshuisvesting

Postbus 1878

3000 BW Rotterdam

Kruisplein 25.R

3014 DB Rotterdam

Telefoon: 010 282 50 50

Telefax: 010 411 42 11

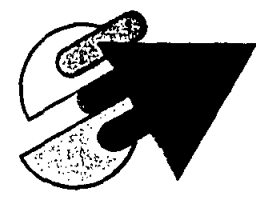
E-mail: sev@sev.nl

http://www.sev.nl

SEV

~~inbreker~~

(10) B

Ministerie van VROM
Directeur-Generaal Wonen - ipc 265
T.a.v. mevrouw Mr. drs. A.W.H. Bertram
Postbus 30941
2500 GX DEN HAAG

Jose
Klein per mail
bedingen voor info.
Verder naar Bo.

Rotterdam : 11 juli 2003
Referentie : DIR2003-060
Betreft : SEV-experiment Wonen en Zorg
Doorkiesnummer : 010 - 28 25 051
E-mail : dir_secretariaat@sev.nl

1617

Beste Annet,

Recentelijk ontvingen wij de formele intrekking van de toestemming voor het experiment Wonen en Zorg dat wij met de woningcorporatie TBV (Tilburg) en de zorginstelling ZTz (Tilburg) uitvoeren. In overleg met en op uitdrukkelijke wens van de experimentpartners gaan wij een bezwaarschrift tegen deze intrekking indienen.

Dat lijkt ongetwijfeld tot verdere debatten over de vormgeving van de samenwerking tussen woningcorporaties en zorginstellingen op het gebied van wonen en zorg. De experimentpartners zijn ook nog altijd bereid om verder te zoeken naar oplossingen om de gesignaleerde problemen op te lossen, in het bijzonder op het gebied van het Toezicht op de volkshuisvestelijke activiteiten en de volkshuisvestelijke middelen en de interpretatie van de handelingsvrijheid van de corporatie (zie bijvoorbeeld de instemming met statuten van St. Lambertus uit Udenhout in samenwerking met de Stichting "de Kreite").

De SEV denkt dat experimenten met samenwerkingsvormen van corporaties van groot belang zijn in de komende jaren. Inzicht in wat wel en wat niet werkt, efficiency en effectiviteit is daarbij van belang.

Ik vind dat ik je nu vast op de hoogte moet brengen van de komende procedures.

Met vriendelijke groet,

Henk Westra

HW

DGW/SR		
ONTV.DAT.	5 AUG. 2003	
ZAAKNR.	3063086	
2003072387		
BEHANDELAAR	DAT	PAR
Rigterink		
DOSS.NR.	1162058	

DGVH			
306 2003072387			
VIA	DAT. / PAR.	KOPIE KENNISG.	AACCEBH.
TER BEHAND. AAN:			DAT. ONTV.
BEHANDELD DOOR	DATUM	PARAAF	
LEP IN DOSS.			

ARCHIEF

12 MEI 2006

20497

Stichting

Stuurgroep

Experimenten

Volkshuisvesting

Bank: BNG 28.50.32.763

Postbank 5191845

KvK Rotterdam 41130202

Kruisplein 25.R

Directoraat-Generaal Wonen
Directie: Stad & Regie
cluster Zuid

Rijnstraat 8
Postbus 30941
2500 GX Den Haag
Interne postcode 210

De Stuurgroep Experimenten
Volkshuisvesting
Postbus 1878
3000 BW Rotterdam

karen Rigterink
Telefoon 070 - 339 52 31
Fax 070 - 339 25 25
karen.rigterink@minvrom.nl
www.vrom.nl

**SEV-experiment Wonen en Zorg
L0497**

Datum	Kenmerk	Afschrift aan
3.0 JUNI 2003	DGW/SR2003048134	TBV Wonen

Geachte heer/mevrouw,

Bij brief van 10 juni 1999 verzoekt u mij in te stemmen met vier experimenten door toegelaten instellingen op het terrein van wonen en zorg. Eén van deze experimenten betreft de toegelaten instelling TBV uit Tilburg. Deze instelling wil samen met Stichting Zorgcentrum Tilburg zuid (ZTz) een holding oprichten waar beide instellingen deel van uitmaken. In deze holding willen zij op grotere schaal wonen-zorg producten ontwikkelen en bovendien back-office synergie bereiken.

Bij brief van 21 januari 2000 keurt Staatssecretaris Ramkes deze constructie goed als experiment in de zin van het BBSH met daarbij de volgende opmerkingen:

1. De experimenteerstatus uitsluitend betrekking heeft op de regelgeving van het Besluit beheer sociale-huursector (BBSH). Derhalve blijft de opdracht van de Woningwet (de toegelaten instelling is uitsluitend werkzaam op het terrein van de volkshuisvesting en kan geen uitkeringen doen anders dan in het belang van de volkshuisvesting) altijd van kracht.
2. Een experiment is naar zijn aard tijdelijk. Derhalve dient in elke constructie duidelijk te zijn hoe lang het experiment duurt (in beginsel maximaal 3 jaar), hoe de evaluatie plaats zal vinden en hoe de constructie weer kan worden beëindigd.
3. Gezien het belang van de zorg wordt in overweging gegeven de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport expliciet om haar opvatting inzake het experiment te vragen.

De holding constructie dient daarnaast aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- a) In de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van een andere organisatie.
- b) Uit de statuten van de toegelaten instelling dient nog steeds te blijken dat in geval van een tegenstelling tussen het belang van volkshuisvesting en het belang van de holding de t.i. het belang van de volkshuisvesting laat prevaleren.
- c) Bij beëindiging van het experiment dient de t.i. zich zonder meer uit de holding terug te kunnen trekken. Ook dit dient schriftelijk tussen de betrokken partijen overeengekomen te worden, net als de duur van het experiment.

d) De betreffende stukken dienen vooraf aan de Inspectie overgelegd te worden.

Na deze goedkeuring onder voorwaarden vindt herhaalde malen overleg plaats tussen TBV en de Inspectie Volkshuisvesting. Dit leidt echter niet tot resultaat. De gestelde voorwaarde a verzet zich tegen de houdinggedachte, zoals opgenomen in het experiment.

Door uitvoering van het experiment, het onderbrengen van de toegelaten instelling in de holding, is er sprake van belemmering van het toezicht. Hierdoor wordt niet voldaan aan voorwaarde a. : " in de statuten van de corporatie mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan een andere organisatie." Of zoals inmiddels geformuleerd in MG2001-26: "Niet is gewaarborgd dat een andere rechtspersoon, al dan niet in de gedaante van een holding, op geen enkele wijze het handelen van een toegelaten instelling mag (mee) bepalen."

Beslissing

Daar het niet mogelijk is gebleken te voldoen aan de bij de goedkeuring van het experiment verleende voorwaarden trek ik hierbij mijn goedkeuring, zoals gegeven in de brief van 21 januari 2000 met kenmerk DBD 2000002490, in. Het experiment mag derhalve niet worden uitgevoerd.

Indien u het niet eens bent met deze beslissing, staat u op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de mogelijkheid open om hiertegen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bij mij een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen. Het bezwaarschrift moet van een datum en uw naam en adres zijn voorzien. Het bezwaarschrift dient u te zenden aan het Ministerie van VROM, Directie Stad en Regio, Ipc 210, Postbus 30941, 2500 GX in Den Haag.

Een afschrift van deze brief heb ik naar TBV Wonen gezonden.

Ik vertrouw er op dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

Sybilla M. Dekker

VROM

(19)

Directoraat-Generaal Wonen
Directie Stad & Regio
cluster Zuid

Rijnstraat 8
Postbus 30941
2500 GX Den Haag
interne postcode 210

Karen Rigterink
Telefoon 070 - 339 52 31
Fax 070 - 339 25 25
karen.rigterink@minvrom.nl
www.vrom.nl

TBV Wonen
ing. P.J. Blankenstein
Postbus 356
5000 AJ Tilburg

SEV-experiment Wonen en Zorg
L0497

Datum

Kenmerk

Bijlage(n)

DGW/SR2003048135

Brief aan SEV

30 JUNI 2003

Geachte heer Blankenstein,

Bijgaand treft u aan een kopie van mijn brief van heden gericht aan de Stichting Experimenten Volkshuisvesting (SEV). In deze brief trek ik mijn goedkeuring voor het SEV-experiment Wonen en Zorg zoals deze is verleend bij brief van 21 januari 2000 in. Dit betekent dat het experiment, het oprichten van een holding door uw instelling en Zorgcentrum Tilburg-zuid (ZTz), niet mag worden uitgevoerd.

Indien u het niet eens bent met de beslissing in mijn brief aan de SEV, staat u, als belanghebbende, op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de mogelijkheid open om hiertegen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bij mij een gemotiveerd bezwaarschrift in te dienen. Het bezwaarschrift moet van een datum en uw naam en adres zijn voorzien. Het bezwaarschrift dient u te zenden aan het Ministerie van VROM, Directie Stad en Regio, ipc 210, Postbus 30941, 2500 GX in Den Haag.

Ik vertrouw er op dat ik u hiermee voldoende heb geïnformeerd.

Hoogachtend,
De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

Sybilla M. Dekker

Burgemeester

(23) B

Aan de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieu
De heer H. Kamp
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

Ons kenmerk: BSG 2002064003
 Uw kenmerk: M
 Datum: 24 juli 2002
 Onderwerp: DGW/ISR

Bezoekadres
Stadhuisplein 130

Postadres
Postbus 90155
5000 LH Tilburg

Telefoon
013 542 88 11
Doorkiesnummer
013 542 90 00
Faxnummer
013 542 93 96

E-mail
bwstejo@tilburg.nl

Geachte heer Kamp,

Van harte geluk gewenst met uw benoeming tot minister van VROM. Ik hoop dat de ervaringen met uw departement vanuit het verleden, op dezelfde positieve manier voortgezet zullen worden met u als nieuwe bewindspersoon. In ieder geval wens ik u namens de gemeente Tilburg daarbij alle succes toe.

Aangezien u de portefeuille van staatssecretaris Remkes in het vorige kabinet heeft overgenomen wil ik graag bij u aandacht vragen voor de problematiek van het totstandkomen van een Holding Wonen en Zorg. Nog steeds zijn er belemmeringen bij het tot stand brengen daarvan. Ik zou u willen vragen om uw invloed aan te wenden om deze zaak op te lossen. In bijgaande aan mij gerichte brief van TBV Wonen vindt u de zaak nog eens kort weergegeven. De behandelend ambtenaar van VROM is de heer J.H. de Vreede.

Hopend op een spoedige afwerking van de in deze brief aan de orde gestelde kwestie, tekent,

met vriendelijke groet,

J. Stekelenburg.

DGW/SR		
ONTV.DAT.	- 7 AUG. 2002	
ZAAKNR.	3063086	
2002064003		
BEHANDELAAR	DAT	PAR
De Vreede		
DOSS.NR.		

J. Stekelenburg

Burgemeester
Portefeuillehouder
Algemene Bestuurszaken
Openbare Orde
Veiligheid

L 0497

⑤ B

Gemeente Tilburg
t.a.v. Burgemeester J. Stekelenburg
Postbus 90155
5000 LH TILBURG

18 JUN 2002

18 JUN 2002

Tilburg, 18 juni 2002
onderwerp: holding

referentie: 0.64 PB/MO

Geachte heer Stekelenburg,

Bij de opening van ons complex voor verstandelijk gehandicapten, "de Grebbe" hebben ondergetekenden met u van gedachte gewisseld over het "SEV- experiment" Holding Wonen en Zorg. Voor dit experiment gaf staatssecretaris Remkes toestemming bij de brief van 21 januari 2000. Inmiddels, 2 jaar later, zijn TBV Wonen en Zorgcentrum Tilburg zuid (ZTz) nog steeds doende om de bij de uitwerking op ambtelijk niveau opgeworpen barrières te slechten. Gelukkig is begin dit jaar een ambtenaar van Vrom aangewezen die het vastlopend proces vlot moest trekken. In onze ogen is hij er in geslaagd oplossingen te vinden voor de vooral technisch juridische problemen. Momenteel hangt het dan ook vooral van de "wil" af, of de papieren goedkeuring van de staatssecretaris ook in feitelijk handelen wordt omgezet.

Mogelijkerwijs kunt u de indertijd uitgesproken bereidheid om e.e.a. op een geëigend tijdstip nog eens onder de aandacht van staatssecretaris Remkes te brengen nu ten uitvoer brengen.

Te uwer informatie volgt hieronder nog zeer kort het doel van het beoogde experiment. Wonen, Zorg en Welzijn, vragen enerzijds om een scheiding van de harde (het wonen) en de zachte (zorg en welzijn) kant, maar zijn anderzijds door hun inhoudelijke relatie sterk aan elkaar gekoppeld.

TBV Wonen en ZTz willen door hun experiment aantonen dat het meerwaarde heeft:

- als een woningcorporatie integraal de woontak voor haar rekening neemt;
- een zorginstelling zowel intra- als extramuraal alle zorgtaken voor haar rekening neemt;
- maar dat de aansturing, beleidsvorming en afstemming in één beleidsorgaan plaatsvindt. Daarbij kunnen de waarborgen worden gecreëerd dat:
- de cliënt een grotere keuzevrijheid krijgt en langer de regie over zijn eigen woonzorg situatie behoudt,
- de geldstroom van de verschillende sectoren transparant en gescheiden zijn;
- er aanbevelingen ontwikkeld kunnen worden voor een heldere toezichtstructuur vanuit de rijksoverheid op zowel wonen als zorg, alsook een combinatie daarvan.

Het geheel richt zich daarbij sterk op de lokale mogelijkheden en behoeften, uitgaande van wijkgerichte woonzorg zones, die profiteren van de sterke kanten van zowel de volkshuisvestings- als de verzorgings- en verplegingssector.

0.64 PB/MO

Door de bundeling in één holding wordt het de organisaties beter mogelijk gemaakt, de continuïteit in de aansturing van deze processen structureel te verankeren en niet afhankelijk te laten zijn van een toevallige personele invulling in de organisaties. Dit laatste achten wij van belang omdat de werking van het experiment zich, mede overeenkomstig de gemeentelijke visie, uitstrekt naar alle woningen in een bepaalde woonzorg zone en zich niet slechts richt op de huurwoningen van de corporatie, noch louter op de intramurale cliënten van de zorgorganisatie.

Tot slot vermelden wij u dat wij de behandelend ambtenaar van Vrom, dhr. J.H. de Vreede en ook de SEV op de hoogte hebben gebracht van deze brief.

Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groet,

Zorgcentrum Tilburg zuid

*1/6 M. J. J. van der
SEV*

drs. H.J.S. Abbing
directeur

TBV Wonen

ing. P.J. Blankenstein
algemeen directeur

plezierig wonen

L049

VROM
T.a.v. ir. J.H.L.M. de Vreede
Gebouw Bellevue / IPC 210
Postbus 30949
2500 GX DEN HAAG

DGW/SR		
ONTV.DAT.	11 MAART 2002	
ZAAKNR.	3057158	
2002022577		
DE ANDELAAR	DAT	EM
Vreede		
DOSS.NR.		

ARCHIEF
12 MEI 2002Tilburg, 4 maart 2002
onderwerp: Holding TBV Wonen en ZTz te Tilburg

referentie: 1.49.7/PB/MO

Geachte heer De Vreede,

Zoals afgesproken bevestig ik u het gesprek dat op vrijdag 22 februari jl. tussen u, de heer Doelman en ondergetekende plaatsvond.

Allereerst is vastgesteld dat de plaatsvervangend Directeur-Generaal mevrouw Bertram u onlangs verzocht heeft het in september 2001 door haar voorgestelde gesprek over de holding TBV / ZTz namens haar te voeren. Tevens werd duidelijk dat u de voorzitter bent van de zgn. interne toetsgroep waarnaar mevrouw Bertram in september 2001 verwees. U attendeert er echter op in het onderhavige gesprek vooral te participeren vanuit uw functie als clustermanager Zuid van de Directie Stad en Regio. De zgn. toetsgroep heeft volgens u nl. geen formele status.

Vervolgens wordt geconcludeerd dat u inmiddels over nagenoeg alle stukken beschikt inzake het door de staatssecretaris in januari 2000 goedgekeurd SEV experiment van de holdingstructuur TBV/ZTz. Tijdens de bespreking heb ik u nog het enige ontbrekende stuk overhandigd, een afdruk van de door mijn collega Abbing en mij gehouden presentatie voor de heer Moerkamp (DG bij VWS) en mevrouw Bertram.

Inhoudelijk zijn wij vervolgens vooral het tijdsverloop sinds de goedkeuring van het experiment door de staatssecretaris ingegaan en de naar onze mening ambtelijke weerstand die naar onze mening vooral de vertraging veroorzaakt.

Uw insteek dat men van Vrom-zijde niet in eerste aanleg beducht moet zijn voor een experiment dat niet zozeer nieuwe producten nastreeft, maar dat iets beoogt met de structuur van de volkshuisvesting en de zorg, was mij uit het hart gegrepen. Nogmaals heb ik getracht onze doelstellingen van transparantie in Wonen en Zorg en de toepasbaarheid van de regelgeving aan te geven.

Vanuit de in mijn ogen nieuwe insteek zoals deze nu verwoord is, spraken wij af dat u nog eens nadrukkelijk binnen VROM zult blijven lobbyen voor deze opvatting en dat wij gaan trachten in een vervolgggesprk de inhoud van de door ons voorgestelde juridische structuur aan de hand van de statutenvoorstellen te bespreken en voor eventuele knelpunten direct oplossingen te vinden.

wd meerwaarde wil aanboren

12 MEI 2002

1.49.7/PB/MO

Hier toe zult u eventueel ook de dienst Juridische Zaken inschakelen en zal onzerzijds een beroep worden gedaan op onze adviseur mr. J. Thiel.

Tot slot werd afgesproken dat getracht wordt dit overleg in de maand april te laten plaatsvinden.

Het gesprek werd mijnerzijds beëindigd met het gevoel dat wij toch weer goede hoop krijgen op een wezenlijk volkshuisvestelijk experiment.

TBV Wonen
bezoekadres Spoorlaan 424
5038 CG Tilburg
telefoon 013 5940501
fax 013 5940599
e-mail info@tbvwonen.nl

Met vriendelijke groet,

ing. P.J. Blankenstein
algemeen directeur

NB: Bijgaand stuur ik u vast een datumlijstje voor de bespreking in april zodat in ieder geval geen agenda problemen instaan.
Dit datumlijstje stuur ik tevens aan degene die een kopie ontvangen van deze brief.

Datumlijst

Datum:	2 april, vanaf 14.00 uur	9 april vanaf 14.00 uur	10 april, vanaf 10.00 uur	10 april, vanaf 14.00 uur	18 april, vanaf 14.00 uur
mevr. L. Sanders SEV					
mr J.Thiel juridisch adviseur					
drs. H. Abbing bestuurder TBV/ZTz					

Dit formulier s.v.p retourneren
aan TBV Wonen, faxnummer 013 5940592

tbv wonen

ZORGCENTRUM **TILBURG**

Z 1 1 0

9/11 -> Mananki

Registr. nr.: 2245514	
INGEKOMEN DWO,	
19 DEC. 2001	
Rappel'datum	Dep. paraaf
20-3-02	Datum:

Ministerie van VWS
Mw. M. Vliegenhart
Postbus 20350
2500 EJ 's-GRAVENHAGE

14 december 2001

Geachte heer, mevrouw,

Naar verwachting zal de komende decennia het aantal ouderen binnen Noord-Brabant relatief fors toenemen. Onder andere door deze sterke groei neemt het belang van een integrale visie over wonen, welzijn en zorg steeds meer toe. Op grond daarvan zullen corporaties en zorginstellingen in toenemende mate tot samenwerking en bundeling van hun expertise en capaciteiten besluiten. Om die reden namen eind 1998 TBV Wonen en Zorgcentrum Tilburg zuid (ZTz) het initiatief om hun samenwerking op het gebied van wonen en zorg te intensiveren. Zij ondertekenden daartoe een intentieverklaring, waarin verschillende initiatieven werden aangekondigd. De meeste daarvan zijn inmiddels gerealiseerd of in uitvoering.

Om te kunnen komen tot een verdergaande geïntegreerde aansturing van de verschillende aspecten op de terreinen van welzijn, wonen en zorg, is het naar het oordeel van beide organisaties nodig een adequate juridische structuur te kiezen. Beiden opteren voor een holdingstructuur en willen de meerwaarde ervan realiseren tijdens een experimenteerperiode. Na aanvankelijk toestemming van de zijde van het ministerie te hebben gekregen voor een dergelijk experiment met een looptijd van drie jaar, wordt momenteel nog met het ministerie overlegd over de alsnog gerezen bezwaren.

Om verdere ontwikkeling te blijven stimuleren hebben beide organisaties, als eerste stap in de richting van de uiteindelijke structuur, besloten over te gaan tot de vorming van een 'Personale Unie'. Vanaf 1 juli bestaat de Raad van Toezicht voor elk van de organisaties uit dezelfde personen. De Raad van Bestuur van TBV Wonen wordt vanaf die datum gevormd dooring. P. Blankenstein (voorzitter) en ars. H. Abbing. De Raad van Bestuur van ZTz kent dezelfde samenstelling, zij het dat de functie van voorzitter in dit geval door de heer Abbing wordt vervuld. De heer de Bresser heeft vanaf 1 juli jl. zijn functie als bestuurder van TBV Wonen verruild voor de functie van financieel concernmanager.

Wij hopen hiermee een eerste stap gezet te hebben in de richting van een integraal beleid, een gescheiden uitvoering en een transparante verantwoording op de gebieden van wonen, welzijn en zorg. Er op vertrouwend dat met u op dezelfde constructieve wijze als voorheen de samenwerking gecontinueerd zal worden

Hoogachtend

W. de Moor

Drs. W. de Moor
Voorzitter Raad van Toezicht ZTz

Mr. F. van Spaendonk

Mr. F. van Spaendonk
Voorzitter Raad van Toezicht TBV Wonen

tbv wonen

28
28 B

ZORGCENTRUM **TILBURG**

2010

GESCAND

Ministerie van VROM
T.a.v. mevrouw A. Bertram
Plv.directeur generaal volkshuisvesting
Postbus 30941
2500 GX 's-GRAVENHAGE

betreft
experiment Holding TBV-ZTz

26 november 2001
HA/dhz/ DI-00169

Geachte mevrouw Bertram,

Op 25 april hebben wij u een nadere toelichting verstrekt op hetgeen de corporatie TBV-Wonen en het Zorgcentrum Tilburg-zuid voor ogen stond met het experiment inzake de 'Holding TBV-ZTz'. Vanuit verschillende invalshoeken zoals juridisch, financieel en organisatorisch is aangegeven op welke wijze de instellingen vorm en inhoud wilden geven aan door de staatssecretaris van VROM gestelde voorwaarden voor een dergelijk experiment.

Van uw zijde werd tijdens het gesprek aangegeven dat u graag een nadere toelichting zag met betrekking tot de onderwerpen 'Toezicht, zoals bedoeld in het BBSH' en 'Keuzevrijheid van de toekomstige bewoner-hulpvrager'. Op basis van de door ons aan te leveren toelichting zou intern nader overleg gevoerd worden, hetgeen zou leiden tot een spoedige standpuntbepaling van uw kant.

Op 19 september vond het vervolgoverleg plaats. U deelde ons mede dat op basis van uitgebreid overleg zowel binnen eigen kader alsook met vertegenwoordigers van VWS en de betrokken koepelorganisaties Aedes en Arcades, de reeds eerder genoemde onderwerpen 'Toezichtsstructuur' en 'Vraagsturing' een struikelblok bleven vormen voor de goedkeuring uwerzijds om het experiment door te voeren op de wijze zoals door ons voorgesteld.

Toelichtend gaf u aan dat, inzake het toezicht, naar uw mening regelgeving het niet mogelijk maakt dat een Toegelaten Instelling (mede)bestuurd wordt door een Niet-Toegelaten Instelling.

Inzake de vraagsturing gaf u aan dat met name VWS de mening was toegedaan dat ons voorstel in tegenspraak werd geacht met het voorgestane beleid van 'scheiden van wonen en zorg'.

In op korte termijn te verschijnen circulaire zou het standpunt van VROM over genoemde onderwerpen nader onderbouwd worden.

Vervolgens gaf u aan dat binnen uw kring toch uitgebreid was bezien in hoeverre ons voorstel toch te realiseren zou zijn, om de meerwaarde die er ongetwijfeld in werd (h)erkend te realiseren. Een van de gesprekspartners daarbij was de Toetsgroep van het ministerie, die met name op het gebied van (juridische) constructies tussen rechtspersonen expertise heeft opgebouwd en een adviserende rol vervult.

plezierig wonen

Nadat wij van onze kant hadden aangegeven dat wij teveel hechten aan de inhoudelijke meerwaarde die naar onze mening samenhangt de voorgestelde structuur, om deze te laten vallen voor een technisch argument over de voorgestelde constructie. Tevens hebben wij melding gemaakt van de vorming van de personele unie op toezicht en bestuurlijk niveau tussen beide organisaties, als voorbereidende stap in de richting van de Holding.

Vervolgens is nader stilgestaan bij een door u gedaan voorstel om op korte termijn een overleg te arrangeren tussen de voorzitter van de Toetsgroep, een vertegenwoordiger van VWS en ons. Tijdens dit overleg zou besproken kunnen worden, mede op basis van de ervaringen van de Toetsgroep, welk, voor het ministerie, acceptabel alternatief voor het aspect 'toezicht' te formuleren zou zijn.

Wij hebben ingestemd met uw voorstel. Van uw zijde werd de toezegging gedaan om op korte termijn een bedoeld overleg te plannen.

In afwachting van het overleg, hebben wij intussen de aangekondigde circulaire van uw ministerie ontvangen, waarin o.a. het beleid inzake toepassing van het toezicht (kerntaken en nevenactiviteiten) bekendgemaakt wordt. Op basis van de inhoud van de nieuwe circulaire constateren wij met u dat de problematiek terug te brengen is tot louter de vraag inzake het toezicht. Daarom hechten wij eraan dat u op korte termijn het overleg met de Toetsgroep belegt.

In afwachting van een spoedige reactie uwerzijds,
Met vriendelijke groet,
Mede namens mijn collega- directeur
Ing. P.J. Blankenstein van TBV-Wonen

Drs. H.J.S. Abbing
directeur

Zorgcentrum Tilburg zuid
bezoekadres Wethouderslaan 9
5021 AK Tilburg
telefoon 013 58310 00
fax 013 5831001
E-mail abbing@ztz.nl

VWS

- rekening
wo. 20

1.49.7PB/MSt

MEERWAARDE SAMENWERKING TBV -ZTZ IN EEN HOLDING-STRUCTUUR

Na een lang voortraject lijkt het SEV-experiment "de vorming van een holding tussen ZTz en TBV" in zicht. De positieve uitspraak van staatssecretaris Remkes en een gesprek met de Inspectie Volkshuisvesting over de voorwaarden, alsmede het voortschrijdend inzicht hebben er toe geleid dat deze notitie is opgesteld. Naast bedrijfseconomische voordelen zien ZTz en TBV een duidelijke volkshuisvestelijke en zorginhoudelijke meerwaarde in een holding. In deze notitie wordt na een inleiding (paragraaf 1) aangegeven waarom ZTz en TBV een intensieve vorm van samenwerking willen (paragraaf 2) en op welke manier (paragraaf 3). Ter afsluiting wordt kort ingegaan op de toetsing van het experiment (paragraaf 4).

1. Inleiding

Wonen, zorg en welzijn zijn de drie termen waarin momenteel het denken over de ouder wordende mens vorm krijgt. Elders wordt de stelling gehuldigd dat er een scheiding moet zijn tussen de drie vakgebieden althans zeker tussen de twee wonen en zorg. Duidelijk is dat de strikte scheiding van geldstromen in de sectoren wonen en zorg mede debet is aan dit standpunt. Op het terrein van welzijn wordt niet zo'n heldere scheiding gezien omdat zowel de intramurale, c.q. dagbehandelingzorg een welzijnsaspect inhouden, terwijl ook bij het wonen de factor welzijn een wezenskenmerk is van het begrip leefbaarheid.

Anders gezegd wonen, zorg en welzijn zijn beleidsmatig en visionair aan elkaar gesmeed, maar op uitvoeringsniveau moet een scheiding vanwege geldstromen blijven bestaan.

Woningcorporatie TBV en Zorgcentrum Tilburg-zuid denken, door hun werkzaamheden onder één overkoepelende organisatie te brengen, de mogelijkheid te creëren om:

- de klanten van beide organisaties beter van dienst te zijn, door in een vroegtijdig stadium van uitvoering van de werkprocessen op elkaar af te stemmen;
- bewoners uit buurten en wijken beter van dienst te zijn (breder bereik);
- de gezamenlijke processen van beide organisaties efficiënter te laten verlopen;
- de kosten terug te dringen, danwel met dezelfde middelen meer te doen;
- de noodzakelijke ontwikkelingen van de beleidsvelden wonen en zorg vanuit een integrale visie mede vorm te kunnen geven.

Dit geheel is ook samen te vatten in een doelstelling.

Doelstelling:

Een woon-zorgklimaat te creëren dat aansluit bij het normaliter geleidelijk verlopende proces van ouder worden en waarbij gestreefd wordt naar een aaneengesloten keten van zorgverlening afgestemd op de veranderde behoefte van de ouder wordende mens, waardoor het welbevinden in positieve zin wordt beïnvloed en de gelden voor woonzorgvoorzieningen optimaal kunnen worden aangewend.

Een proeftuin te creëren die het kader is om deze ontwikkelingen vorm te geven, te volgen en te evalueren.

2. Waarom willen we dat?

In een in 1998 gesloten intentieverklaring hebben ZTz en TBV aangegeven te willen onderzoeken of er een toekomst is voor deze organisaties samen. Binnen de volks-huisvesting zijn steeds meer samenwerkingsvormen zichtbaar. Woningcorporaties gaan onderling samenwerken c.q. fuseren, terwijl tegelijkertijd zichtbaar is dat corporaties samen-werkingspartners zoeken uit andere sectoren om zo breder werkzaam te kunnen zijn voor de doelgroep. De TBV heeft, mede vanwege

1.49.7PB/MSt

haar positie op de lokale woningmarkt gekozen zich naast haar algemene volkshuisvestingstaak zich ook nog specifiek te richten op de sector ouderenzorg. Hierbij zijn bepalende factoren het verspreide woningbezit van de TBV en het grote aantal ouderenwoningen onder haar woningbezit.

ZTz en de TBV hebben al een lange en positieve historie met elkaar. Samen willen ZTz en TBV een gedifferentieerd aanbod creëren van woonzorgcombinaties. De meerwaarde voor de bewoners, ook als zij geen TBV woning bewonen, ligt juist in combinaties van dienstverlening die een organisatie niet alleen kan realiseren. Juist het zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden met een partner uit een andere sector (verticale samenwerking) biedt dan perspectief.

De VROM-raad onderschrijft deze ontwikkeling, zij geeft aan (in Wonen met Zorg, 1998) dat de behoeften van ouderen en andere doelgroepen aan huisvesting, zorg en dienstverlening bepalend zijn voor het toekomstbeeld en als uitgangspunt voor deze voorzieningen moet dienen.

De TBV heeft als een van haar speerpunten geformuleerd: 'zorgen voor huisvesting van kansarmen op de woningmarkt'. Zorg en huisvesting voor ouderen zijn hierbij belangrijke aandachtspunten. De TBV wil een geïntegreerd aanbod van wonen en zorg realiseren. Dat houdt voor haar in een integratie van aanbieders van woon- en zorgdiensten.

Vanuit de zorgsector is een ontwikkeling zichtbaar richting wijkzorgnetwerken. Zorginstellingen gaan zich steeds meer wijkgericht organiseren. Waardoor ook bij deze organisaties een verantwoordelijkheidsgevoel voor de wijk ontstaat. Zij komen dan al snel woningcorporaties tegen die zich met de leefbaarheid in de wijk bezighouden.

ZTz heeft als een van haar doelstellingen geformuleerd: 'een belangrijke partner zijn in zorg en wonen voor ouderen en/of gehandicapten'. ZTz ziet de ontwikkeling dat vanuit op wijk-niveau gesitueerde zorgcentra de zorgverlening steeds meer wijkgericht georganiseerd en uitgevoerd zal gaan worden waarbij samenwerking met de thuiszorg en welzijnszorg essentieel zal zijn. Zij zoekt naar mogelijkheden om met deze partners en woningcorporaties een goede en integrale zorgverlening te bevorderen.

Als de primaire processen van de TBV en ZTz naast elkaar worden gelegd dan is op dit moment slechts een beperkte overlap zichtbaar. De bewoner is de gemeenschappelijke factor in beide processen die heeft een woning en zorg nodig. De meerwaarde in de samenwerking is dat de TBV en ZTz diensten willen aanbieden die zij afzonderlijk niet of nauwelijks zouden aanbieden. Beide organisaties geven aan dat het primaire proces van de ene organisatie het secundaire proces is van de andere organisatie. Dat werkt versterkend en aanvullend naar elkaar toe. Hier zijn dus goede combinaties mogelijk voor de verschillende doelgroepen die zij onderscheiden: (nog) zelfstandige ouderen met een 'beschuttingsbehoefte', minder zelfstandige ouderen met zorgbehoefte, bewoners van een huur- of koopwoning van de TBV, overige klanten die gebruik willen maken van de dienstverlening van de gezamenlijke organisatie.

Klanten

Op omgevingsniveau hebben beide organisaties een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Vanuit het BBSH moet de TBV activiteiten/werkzaamheden verrichten die ten goede komen aan het woongenot en leefbaarheid in een buurt of wijk. Door mensen de mogelijkheid te bieden zo lang mogelijk in hun woning te wonen, wordt de leefbaarheid van een wijk verhoogd. Op die manier worden sociale netwerken in stand gehouden. Het beroep op thuiszorg en mantelzorginitiatieven zal hierdoor wellicht stijgen. Dit houdt tegelijkertijd in dat de vraag naar intramurale reguliere zorg wordt uitgesteld. Dat is in het kader van de wachtlijst problematiek en de kostenbeheersing natuurlijk een prettige bijkomstigheid. Tegelijkertijd moet hierbij opgemerkt worden dat mantelzorg niet sec als vervangende voorziening van de reguliere zorg gezien mag worden. De meerwaarde zit 'm ook in het alternatief dat mensen geboden wordt.

Daar beide sectoren gericht zijn op participatie en betrokkenheid van de klanten, is ook in de beoogde structuur een meerwaarde te vinden. De samspraak van huurders-vertegenwoordiging en cliëntenraad is een kruisbestuiving die andere experimenten in de sectoren, zoals een voorgenomen vouchersysteem ten goede kan komen.

1.49.7PB/MSt

Strategisch

ZTz kan een aantal zorgplaatsen extramuraal inzetten, dit hoeft niet direct gelegen te zijn naast/nabij het verzorgings- c.q. verpleeghuis. Door deze plaatsen in te zetten in complexen van de TBV betekent het dat de huurders van de TBV gebruik kunnen maken van de diensten van ZTz en hiermee langer in hun woning kunnen blijven. Voor de TBV betekent dit een daling van de mutatiegraad. Voor ZTz kan dit betekenen dat de vraag naar een plaats in het verzorgings- of verpleeghuis afneemt c.q. wordt uitgesteld. Maar niet alleen de TBV bewoners profiteren op die wijze van de samenwerking. Ook de overige buurtbewoners hebben een steunpunt direct in de buurt. Voor hen ontstaat de mogelijkheid om gebruik te maken van welzijns- en zorgvoorzieningen in de directe omgeving. Zij verstevigen daarmee weer het draagvlak van de aan te bieden voorzieningen.

De beoogde holding biedt de organisaties ook de mogelijkheid gezamenlijke producten op de markt te zetten. Het vormt een bijdrage aan het bereiken van de doelstelling geformuleerd door de commissie Second Opinion onder leiding van de heer de Kam in opdracht van de staatssecretaris van VWS, mevrouw Terpstra (RVZ, Met zorg wonen, 1997). Hierbij wordt getracht zicht te krijgen op het fenomeen scheiden van wonen en zorg juist om Ze vervolgens weer in samenhang te kunnen aanbieden.

Efficiency

Gezamenlijke ontwikkeling van beleidsprocessen is een pre om tot een breed scala aan diensten en dienstverlening te komen maar het is een noodzaak om de deskundigheid in beide sectoren verder te ontwikkelen. Hiermee zal een gemeenschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel ontstaan, dat ten goede komt aan de ontwikkeling van beide sectoren. Het wordt dan vanuit beide organisaties gedragen en ontwikkeld in plaats van aangeboden via de ene organisatie aan de klanten van de andere organisatie.

Met de holding willen TBV en ZTz de vrijblijvendheid terugdringen die geldt bij afzonderlijke samenwerkingsovereenkomsten. De samenwerking in de toekomst mag niet afhankelijk zijn van individuen. Willen de volkshuisvesting en de zorg op werkelijk het hoofd bieden aan de omvangrijke vraagstukken van de komende drie decennia, dan zal op uiterst efficiënte wijze van elkaars sterke punten gebruik gemaakt moeten worden. Synergie mag geen toeval meer zijn maar moet uitgangspunt zijn. Het realiseren van een integrale beleidsontwikkeling en een gezamenlijke regie bij de operationalisatie zijn hierbij voorwaarde. Voor het overige leidt e.e.a. tot efficiency in overlegstructuren.

Overheidskaders

De ontwikkeling van sectorale beleids- en toetsingskaders vanuit een integrale visie op wonen, zorg en welzijn, is zoals het vijfde punt van onze Inleiding weergeeft tevens een belangrijke doelstelling van dit experiment. Wij weten dat het experiment als het slaagt (en dat moet kunnen) baanbrekend kan zijn voor de door de overheid aan te geven kaders en de toetsing daarop. Dit betreft:

- a. De transparantie. Is in de regels VROM VWS deze transparantie wel aanwezig? Zoniet dan lopen wij er tegen aan geven interpretaties of zoeken oplossingen en interpretaties.
- b. De visie die verwacht wordt van VWS over scheiden wonen en zorg leidt tot steeds verdergaande overdracht van gebouwen met een permanente woonfunctie. Het is voor VROM en VWS van belang dat ook in de praktijk vast komt te staan waar op het gebouwniveau wonen ophoudt en zorg begint, danwel dat het tussengebied in kaart wordt gebracht.
- c. De toezichtstructuur is erbij gebaat dat ook een vorm wordt ontwikkeld op deze bindingsrelaties tussen wonen en zorg. De woningwet biedt de mogelijkheid. Het experiment kan (moet) de aanzet geven tot nadere uitwerking.

1.49.7PB/MSI

- d. In de volkshuisvestelijke sector is bundeling en deelneming aan de orde van de dag. Het onder d. geschetste juridisch toezichtskader vanuit de zogenaamde medeinstelling zou ook heel meetbaar kunnen zijn voor andere combinaties en deelnemingen.
- e. In de sector verzorging en verpleging is toezicht nog gebaseerd op een gedetailleerde regelgeving. Bij een 'bruteringsachtige operatie' zal ook het toezicht een ander karakter krijgen. Het experiment kan door de relaties met de volkshuisvestelijke toezichtstructuur leiden tot een pragmatische richtingaanduiding voor de toekomstige VWS-toezichtrol en voor de eventuele samenwerking van toezichthouders.
- f. In het kader van bestuurlijke eenheid over gescheiden maatschappelijke velden ontstaat ook de ruimte om voorstellen te ontwikkelen over combinaties van huur- en koopwoningen in een gehele of gedeeltelijke intramurale setting. Gerelateerd aan het vorige punt geeft dit ook een goede indicator voor het extramuraliseren van zorg in een juiste budgettaire context.

3. Hoe willen we dat?

De beide organisaties streven de bovengenoemde doelstellingen en de daarmee samenhangende waarden voor hun cliënten, strategie en efficiency na door op het hoogste niveau te integreren maar daaronder autonome werkmaatschappijen te laten zorgen voor de kerntaken: wonen en zorg. De corporatie is daarbij de leverancier van alle woonfaciliteiten, de zorginstelling levert daar waar gewenst en nodig alle verzorging, verpleging en welzijnsvoorzieningen.

De activiteiten van de kernbedrijven worden ondersteund door de bestaande businessunits van de TBV op het terrein van technisch beheer en ontwikkeling en het uitvoerende onderhouds en installatiebedrijf. Bij Ztz kan een beter gebruik worden gemaakt van de specialistische diensten voor maaltijd verzorging, wasserij, ontspanning en (para-)medische diensten .

In de holding zal het bestuur zich laten ondersteunen door een gezamenlijke beleids en communicatie afdeling en waarnodig door specialistische disciplines die voor beide organisaties zelfstandig niet binnen de budgettaire mogelijkheden behoren.

Verder is een centrale controller/traesurer van belang opdat een heldere bewaking plaatsvindt van de middelen aanwending van de organisaties. Nog niet is helder of het functioneel is de ondersteuning op het gebied van administratie en personeelszaken via de centrale regie van de holding danwel via de werkmaatschappijen te laten plaatsvinden.

De twee kernbedrijven en de holding worden aangestuurd door een bestuur, dat bestaat uit de voorzitters van beide besturen. Als controller wordt de financiële directeur van de woningcorporatie toegevoegd aan het holdingbestuur.

Op het geheel wordt toezicht gehouden door een raad van commissarissen die is samengesteld uit de beide huidige raden van toezicht

Voorwaarde is dat een binding van de organisaties ontstaat op bestuurlijk vlak die verder gaat dan een toevallige personele unie. De binding mag niet afhankelijk worden gemaakt van toevallige factoren. Ook bij vertrek van een bestuurder moet de organisatie normaal door kunnen functioneren.

1.49.7PB/MSt

4. Toetsing:

Voor het slagen van het experiment is het nodig dat cliëntervaringen, bestuurlijke- en administratieve processen alsmede investeringen en het verloop van de exploitatie goed inzichtelijk zijn.

Naast een nulmeting, bijvoorbeeld over 2000 is een meting gewenst na twee en na vier jaar gerekend vanaf de start van het experiment dat dan ook zo'n vijf jaar in beslag zal nemen.

Daarnaast zal continue de noodzaak bestaan om rekenschap af te leggen over genomen beslissingen, zeker als dat de aanwending van de middelen van de verschillende sectoren betreft. In dit opzicht realiseren de beide organisaties zich dat investeringen die zij anders zondermeer doen nu tegen het licht van de transparantie van de onderscheiden sectoren wordt gehouden.

In dat opzicht zal een externe toezichthouder zich eerder terughoudend moeten opstellen dan scherp en begrenzend. In een experiment zullen vooral de resultaten en de bruikbaarheid van de methodiek bepalend moeten zijn voor het uiteindelijke succes.

P.J. Blankenstein
H. Abbing

TBV Wonen
Zorgcentrum Tilburg Zuid

(29) B

ONTVANGEN DGW/SR

17 FEB 2004

BUREAU CHIEF

17 MEI 2001

Ministerie van VWS
T.a.v. de heer drs. ing. A.H.J. Moerkamp
Postbus 20350
2500 EJ 'S-GRAVENHAGE

Tilburg, 03-05-2001
onderwerp: Holding TBV Wonen en ZTz te Tilburg

referentie: 1.49.7 PB/MST

Geachte heer Moerkamp,

Nogmaals dank voor het constructieve gesprek dat wij met u mochten hebben.

Graag geven wij hierbij nog een toelichting op de twee kernvragen die in deze gesprekken voor een belangrijk deel aan de orde waren:

1. Brengt dit experiment ons nu ook verder op het gebied van keuzevrijheid voor de woon/zorg-consument?
2. Behoudt de Staatssecretaris van VROM zijn basis toezicht ?

Ad 1.

Door de discussie is ook dezerzijds nogmaals de gedachte gescherpt over de vraag van keuzevrijheid van de consument c.q. de zorgvrager.

Allereerst is bij keuzevrijheid aan de orde of de cliënt iets kan kiezen. Indien het onderdeel wonen onder de loep genomen wordt, mogen wij stellen dat er in strikte zin een grote keuzevrijheid is. De potentiële cliënt kan kiezen uit kopen of huren en heeft een groot aantal aanbieders. Als je vervolgens uitgaat van het feit dat de cliënt een specifiekere locatie voor ogen heeft, dan is keuzevrijheid niet meer aan de orde. Dit is een gegeven dat bij vastgoed onontkoombaar is. TBV en ZTz hebben echter een segment van de totale doelgroep gemeenschappelijk. Dat deel begint met de oudere mens, (nog) zelfstandig wonend en met een beginnende vraag naar veiligheid, welzijn en zorg, en eindigt met de in een 24-uurs setting opgenomen oudere met een zware verpleegzorgbehoefte.

In onze ogen spitst de vraag zich dan ook toe op aan het wonen gerelateerde zorg en welzijn. Dan voegt ons initiatief veel toe op het terrein van de keuzemogelijkheid (het hebben van een alternatief). Als volgt is dit in beeld te brengen:

In de driedeling, wonen, zorg en welzijn, speelt de zwaarte van de zorgvraag een doorslaggevende rol. Om een en ander duidelijk te maken hebben wij onderscheid gemaakt in 3 typen zorgzwaarte: licht, middel en zwaar.

Licht staat momenteel bijna per definitie voor thuiszorg.

Middel gaat in de richting van intramurale zorg maar kan zonodig ook thuis verkregen worden.

Zwaar is intramurale zorg.

In de praktijk verloopt de zorgvraag-toename veelal gelijkmatig en niet modelmatig.

2004016821

Voor de cliënt is voorts welzijn van belang; reeds sinds een fors aantal jaar definieert TBV Wonen dat als een samenhangend stelsel van veiligheid, dagbesteding, mantel-/burenzorg, ontspanning en ontmoeting.

In onze zorgindeling zetten wij naast elkaar de situatie zoals momenteel door bewoners verkregen kan worden en de **verruiming van de keuzemogelijkheid** die door het integreren van het aanbod van TBV en ZTz geboden zal worden.

Zorg: licht

Bestaande situatie	Integraal model TBV-ZTz
<p><u>Zorg:</u> via Thuiszorg Midden Brabant (TMB) zonder andere zorgleveranciers</p> <p><u>Welzijn:</u> Dagbesteding via externe dagbestedingsprojecten, van TMB</p> <p><u>Ontspanning/ontmoeting:</u> extern aanbod, eventueel in de wijk gelegen buurthuis</p> <p><u>Hulp:</u> Mantelzorg of burenhulp</p>	<p><u>Zorg:</u> thuis via ZTz (ook via PGB in te kopen)</p> <p><u>Welzijn:</u> Dagbesteding in een in het eigen woongebouw ondergebracht project via ZTz.</p> <p><u>Ontspanning/ontmoeting:</u> in het eigen gebouw ondergebracht door een bewonersactiviteitencommissie gefaciliteerd door TBV en begeleid door ZTz</p> <p><u>Hulp:</u> Mantelzorg en burenzorg direct gefaciliteerd zonodig met een terugval op de zorglevering.</p>

De keuze is hier voor de cliënt die alles buiten de deur kan halen of juist zijn voorkeur voor dichtbij en veilig kan laten prevaleren.

Zorg: middel

Bestaande situatie	Integraal model TBV-ZTz
<p><u>Zorg:</u> via TMB ook op de wachtlijst voor intramuraal</p> <p><u>Welzijn:</u> Dagbesteding externe dagbestedingsprojecten, via TMB</p> <p><u>Ontspanning</u> extern aanbod, eventueel in de wijk gelegen buurthuis</p> <p><u>Hulp:</u> Mantelzorg of burenhulp</p>	<p><u>Zorg:</u> Extramurale verzorgingshuis zorg voortkomende uit het groeimodel van lichte zorg via ZTz</p> <p><u>Welzijn:</u> Dagbesteding in een in het eigen woongebouw ondergebracht project via ZTz.</p> <p><u>Ontspanning/ontmoeting:</u> in het eigen gebouw ondergebracht door een bewonersactiviteitencommissie gefaciliteerd door ZTz.</p> <p><u>Hulp:</u> Mantelzorg en burenzorg direct gefaciliteerd zonodig met een terugval op de zorglevering.</p>

De keuze hier is dat de cliënt die niet meer gemakkelijk alles buiten de deur kan halen, een alternatief heeft en bijvoorbeeld hierdoor zijn plaatsing op een wachtlijst voor intramurale zorg langdurig kan uitstellen. Het alternatief is een echt alternatief omdat ook de niet zorgelementen in de thuissituatie worden aangeboden.

Zorg: zwaar	
Bestaande situatie	Integraal model TBV-ZTz
<p><u>Zorg:</u> is intramuraal en omvat het totale pakket</p> <p><u>Welzijn:</u> is intramuraal en onderdeel van zorg</p> <p><u>Ontspanning:</u> is intramuraal en onderdeel van zorg</p> <p><u>Hulp:</u> Mantelzorg of vrijwilligers van de intramurale instelling</p>	<p><u>Zorg:</u> Afhankelijk van de woonkeus zijn er 2 mogelijkheden:</p> <p>a) de klant stelt ook bij zware zorg de intramurale vraag uit. Het experiment faciliteert het complex zodanig dat zorg er nagenoeg 100% extramuraal wordt en daarmee een alternatief is.</p> <p>b) het experiment levert in 2003 de eerste keuze woning op. De cliënt kan hier naartoe als aanleunbewoner met een uiterst lichte zorgvraag, anticiperend op zijn eigen ontwikkelingsbehoefte de cliënt niet meer te verhuizen. De zorgintensiteit 'verhuist' van licht naar middel en zwaar.</p>

Het experiment levert mede door de centrale regie een aantal extra keuzen t.o.v. de bestaande mogelijkheden in de combinatie wonen, zorg en welzijn. De vraag stuurt hier de zorglevering en ook het aanbieden van welzijnsproducten. Dit zal geschieden in verschillende mogelijke combinaties van onderdelen, waardoor het mogelijk wordt wonen, welzijn en zorg aan te bieden gebaseerd op de vraag en in de gewenste vorm (zorg op maat)

Ad 2: Toezicht

In onze ogen houdt de Staatssecretaris zijn toezichtmogelijkheid omdat TBV Wonen een toegelaten instelling is en blijft. Iedere aanwijzing van de Staatssecretaris moet nu en ook dan door de instelling worden opgevolgd, i.c. het enig bevoegde orgaan het bestuur.

Doordat in het experiment het bestuur integraal is en ook nog eens het interne toezicht integraal is, gaat hier voor VROM een veel sterkere beschermende werking vanuit dan van niet-gebonden instellingen met verschillende toezichthouders. Tevens ontstaat de meerwaarde van inzicht over het geheel ook voor de externe toezichtrol van VROM.

Al met al heeft uw vraagstelling ook ons nogmaals met de neus op de maatschappelijke criteria gedrukt. Tevens zullen wij in het monitoren van het experiment bijzondere aandacht geven aan de hier genoemde facetten.

Dat wij hierdoor nog meer gesterkt zijn in de waarde van het experiment en zijn vorm zal u hopelijk ook steunen in een positieve besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

Drs. H.J.S. Abbing
directeur

ing. P.J. Blankenstein
algemeen directeur

Zorgcentrum Tilburg zuid
bezoekadres Wethouderslaan 9
5021 AK Tilburg
telefoon 013 58310 00
fax 013 5831001
E-mail abbing@ztz.nl

TBV Wonen
bezoekadres Spoorlaan 430
5038 CG Tilburg
telefoon 013 5940501
fax 013 5940501
E-mail info@tbvwonen.nl

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Directoraat Generaal van de Volkshuisvesting
Inspectie Volkshuisvesting Noord-Brabant en Zeeland
Postbus 6469, 5600 HL Eindhoven
Schimmelt 28, 5611 ZX Eindhoven
Tel : 040-2652911 Fax: 040-2467311

30 B

8-1

Behandeld door: A. Bauer
Doorkiesnummer: 040-2652921

Het Bestuur van Stichting TBV
Postbus 1120
5004 BC TILBURG

Uw kenmerk

Uw brief

Kenmerk

Datum

INB U 2001017691

19 FEB. 2001

Onderwerp

Holding in kader SEV-experiment

Geacht Bestuur

In zijn brief van 21 januari 2000 kenmerk DBD 2000002490 heeft de Staatssecretaris van VROM aan de SEV met betrekking tot de door u gewenste holdingconstructie een viertal voorwaarden gesteld. De motivatie voor het stellen van deze voorwaarden bestaat naast het feit dat geen inbreuk op de Woningwet gepleegd kan worden, dat de staatssecretaris er aan hecht dat het toezicht ten aanzien van de betrokken corporaties niet belemmerd wordt. Om het functioneren van de holding juridisch te verankeren zijn er door u voorstellen tot wijziging van de statuten van de stichting Tilburgse Bouwvereniging (TBV) en Zorgcentrum Tilburg-zuid (ZTz) voorgelegd, alsmede conceptstatuten voor de op te richten holding.

Een aantal malen hebben met de Inspectie besprekingen plaats gevonden over de oprichting van een holding in het kader van bedoeld experiment op het terrein van wonen en zorg.

In het gesprek van 26 januari 2001 is door de Inspectie opgemerkt dat de voorwaarden die door de Staatssecretaris zijn gesteld bij het experiment, op basis van de door u toegezonden conceptstatuten (nog) niet zijn ingevuld.

Vanuit de Inspectie is aangedrongen om de statuten van zowel TBV als holding dusdanig in te richten dat duidelijk is dat voldaan wordt aan de gestelde voorwaarden van de Staatssecretaris.

Uit de gevoerde gesprekken maak ik op dat u een andere opvatting heeft ten aanzien van de invulling van de door de Staatssecretaris gestelde voorwaarden. Dit wordt nog eens onderstreept door de aanvulling (verschillende juridische opvattingen) die de heer Thiel namens uw stichting per E-mail heeft geleverd (ontvangen d.d. 4 februari). De betreffende aanvulling heb ik met belangstelling gelezen maar heeft mijn zienswijze in deze niet gewijzigd.

Om het experiment niet te frustreren adviseer ik u conform hetgeen is besproken op 26 januari 2001 de bedoelde werkzaamheden van start laat gaan, als ware er een holding. Voorts de conceptstatuten van

Bijlagen:

INB U 2001017691

2

stichting TBV zodanig aan te passen dat het zonder meer duidelijk is dat de TBV een eigen Raad van Toezicht heeft. Dit houdt in dat de vigerende statuten op dit punt van kracht blijven.

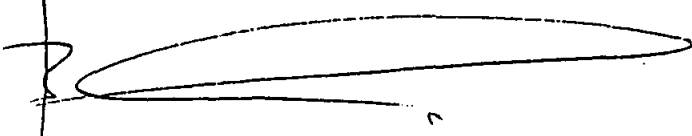
Voorts dat uit de statuten blijkt dat de TBV zich zonder meer uit de holding kan terug trekken bij het beëindigen van het experiment. En verder dat de einddatum van het experiment in de statuten van de holding vast ligt (begin datum + 3 jaar), alsmede de extra termijn van 2 jaar die genoemd is om de constructie af te bouwen of om te zetten in een definitieve vorm.

Tenslotte ten aanzien van de voorwaarde genoemd onder punt 3b van de genoemde brief van de Staatssecretaris aan de SEV in de statuten expliciet tot uitdrukking te brengen dat bij tegengestelde belangen tussen de holding en de TBV, het belang van de volkshuisvesting dat de TBV wordt geacht te behartigen, prevaleert.

Indien u echter onverhoopt de statutenwijziging zoals deze nu in concept aan mij ter bespreking zijn aangeboden, ongewijzigd wenst in te dienen zal ik op basis van de dan voorliggende conceptstatuten de Staatssecretaris adviseren. Gezien de besprekingen die zijn gevoerd ga ik er echter vanuit dat u de conceptstatuten van de TBV, rekening houdend met de gemaakte opmerkingen, in gewijzigde vorm voorlegt. Uiteraard kan daarna nog overleg plaatsvinden.

Met belangstelling zie ik uw antwoord tegemoet.

Hoogachtend,
de Inspecteur Volkshuisvesting Noord-Brabant en Zeeland

ir B. Emmens

Inleiding

Woningcorporatie TBV en Zorgcentrum Tilburg zuid, beide te Tilburg, hebben het voornemen de beide organisaties te bundelen in een holdingstructuur.

In het kader van het SEV experimenteerprogramma 'Samengaan woningcorporaties en zorgaanbieders' hebben zij dit voornemen aan de SEV gemeld.

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting heeft ten langen leste deze constructie als experiment in de zin van het Besluit beheer sociale-huursector (BBSH) goedgekeurd, zij het onder een aantal voorwaarden.

Deze voorwaarden zijn genoemd in een brief van 21 januari 2000 aan de SEV. Deze brief is als bijlage bij deze notitie gevoegd.

De belangrijkste voorwaarden die de Staatssecretaris stelt zijn:
in de statuten van TBV mag niet worden opgenomen dat de corporatie zich ondergeschikt verklaart aan de belangen van een andere organisatie;
uit de statuten van TBV dient nog steeds te blijken dat in het geval van een tegenstelling tussen het belang van de volkshuisvesting en het belang van de holding, TBV het belang van de volkshuisvesting laat prevaleren;
bij beëindiging van het experiment dient TBV zich zonder meer uit de holding terug te kunnen trekken. Dit dient schriftelijk tussen partijen overeengekomen te worden, net als de duur van het experiment. Deze bedraagt maximaal drie jaar;
de betreffende stukken dienen vooraf aan de Inspectie overgelegd te worden.

In deze notitie wordt onderzocht of er een holdingstructuur kan worden gemaakt zoals partijen hebben bedoeld, met inachtneming van de voorwaarden die de Staatssecretaris stelt.

Allereerst zal worden uiteengezet wat onder een holding moet worden verstaan.
Vervolgens zal worden nagegaan of een holdingstructuur ook is te maken rond/met stichtingen.

Daarna zal worden bekeken of onder de voorwaarden die de Staatssecretaris stelt een holdingstructuur kan worden gemaakt.

Tot slot zal een conclusie worden getrokken.

Wat is een holding?

Holding betekent zoveel als 'houdstermaatschappij'. Het is de benaming van een instelling die (de) aandelen van een andere maatschappij houdt/heeft. Zo'n houdstermaatschappij wordt ook wel 'moedermaatschappij' genoemd, en wel omdat zij aandelen heeft van de dochters.

Als we het hebben over een holdingstructuur bedoelen we niet het alleen te hebben over de holding, maar over de verhouding tussen de holding en de rechtspersonen waarvan zij de aandelen heeft. Zo'n conglomeraat van rechtspersonen wordt 'concern' genoemd. Beter is het dan ook dit begrip te gebruiken.

In de wet komt wel het begrip 'groep' voor. Een concern is meestal een groep en omgekeerd. Doorgaans wordt het begrip 'concern' gebruikt voor een conglomeraat van commerciële rechtspersonen. Het begrip 'groep' is in zoverre ruimer dat het zich ook uitstrekt tot vormen van verbondenheid tussen rechtspersonen buiten de commerciële sfeer.

De begrippen worden hierna dan ook wel door en naast elkaar gebruikt.

Concern

Het begrip 'concern' is eerder een economisch dan een juridisch begrip.

In de Nederlandse wetgeving komt een systematische regeling van het concern niet voor; in die zin kennen we in Nederland geen concernrecht.

Het begrip 'concern' is dus ook niet juridisch gedefinieerd.

Een hanteerbare definitie van concern is:

rechtspersonen die in financieel, organisatorisch en economisch opzicht zodanig zijn verweven dat zij een eenheid vormen en die onder centrale leiding van één van hen staan. De rechtspersonen die met elkaar het concern vormen blijven zelfstandige rechtspersonen, maar zij schikken zich naar het 'grotere' concernbelang.

Deze concernafhankelijke zelfstandigheid is ook tevens bekend als 'de concernproblematiek'.

De organen van een rechtspersoon, en met name moet dan worden gedacht aan het bestuur, hebben de wettelijke plicht zich te gedragen naar wat het belang van de rechts persoon waar zij orgaan van zijn, vereist. Dit betekent dat er een conflict kan ontstaan als het belang van het concern anders ligt dan dat van de afhankelijke rechtspersoon.

Een voorbeeld mag dit verduidelijken.

Het belang van het concern kan zijn dat een van de rechtspersonen (de financieel meest gezonde) die daarvan deel uitmaakt zich garant stelt voor de schulden van een andere of de andere (de arme). Gaat het met de arme rechtspersonen echt fout, dan betekent dit dat het vermogen van de rijke wordt aangesproken, en dus uitgehold. Het belang van de rijke is dus contrair aan dat van de arme. Het bestuur van de rijke zou dus moeten besluiten dat 'zijn' rechtspersoon zich niet garant stelt voor de schulden van zijn arme collega's.

Kan dit bestuur door de centrale leiding dan niet gedwongen worden die garantie toch te geven. Of anders gezegd, wat houdt die centrale leiding eigenlijk in?

Leiding

Leiding, d.w.z. het kunnen uitoefenen van zeggenschap, ontstaat niet vanzelf. Tussen de leidinggevende(n) en de ondergeschikte(n) zal een juridische relatie moeten bestaan waaruit voortvloeit dat de een wat te zeggen heeft over de ander. In concernverhoudingen kan die relatie op verschillende manieren ontstaan; ik kom daar later nog op terug.

Echter, uit het wettelijk systeem waarin rechtspersonen opereren volgt dat het bestuur van een rechtspersoon zijn taak in principe in zelfstandigheid uitvoert. Dat betekent o.a. dat in zijn algemeenheid het bestuur niet verplicht kan worden om instructies van anderen op te volgen; noch als die ander deel uitmaakt van dezelfde rechtspersoon (de algemene vergadering bijvoorbeeld), noch als die ander een buitenstaander is.

Centrale leiding, wat een voorwaarde is voor het bestaan van een concern, houdt dus niet in dat die centrale leiding instructies aan de ondergeschikten rechtspersonen kan geven die deze laatste vervolgens verplicht zijn op te volgen of uit te voeren.

De macht van de centrale leiding is in feite gebaseerd op het feit dat deze een feitelijke instructiemacht heeft, die gebaseerd is op de afhankelijkheidsrelatie.

Hoe komt in een concern de afhankelijkheidsrelatie tot stand?

Het concern is van oudsher een constructie waarin kapitaalvennootschappen (NV's en BV's) met elkaar samenwerken. Er is een 'moeder' die aandelen heeft (holding) in een of meer 'dochters'. Dit aandeelhouderschap brengt zeggenschap met zich mee. De aandeelhouder heeft invloed in de algemene vergadering van aandeelhouders; heeft hij de meerderheid van de aandelen dan bepaalt hij wat die algemene vergadering wil.

De algemene vergadering van aandeelhouders is een belangrijk orgaan van de vennootschap met belangrijke bevoegdheden. Weliswaar kan de algemene vergadering het bestuur niet direct sturen door dat bestuur opdrachten te geven, maar zij heeft het bestuur wel feitelijk in haar macht omdat zij de bestuurders kan ontslaan.

In de 'klassieke' holding is de zeggenschap van de moeder over de dochter(s) dus gebaseerd op aandeelhouderschap.

In de gegeven situatie zijn de beoogde dochters (TBV en Zorgcentrum Tilburg zuid) beide stichtingen.

Onderzocht moet daarom worden of een stichting in een verband met andere rechtspersonen een 'afhankelijke' rechtspersoon, dochter, kan zijn. Of m.a.w. de zeggenschap binnen de stichting in handen kan liggen bij een andere rechtspersoon. Of nog anders gezegd: of een stichtingen deel kan uitmaken van een concern.

De stichting in concernverband

Kapitaalvennootschappen (NV en BV) kenmerken zich doordat hun kapitaal is verdeeld in aandelen. Aan een aandeel zijn twee soorten rechten verbonden: de ene ligt op het financiële vlak, de andere op het vlak van de zeggenschap. Bij concernverhoudingen van kapitaalvennootschappen is deelneming in het kapitaal van de ander de grondslag van de afhankelijkheidsverhouding. De rechtspersoon die de meerderheid van de aandelen heeft, heeft de volledige zeggenschap.

Het kapitaal van stichtingen is niet verdeeld in aandelen en is ook niet in aandelen te verdelen.

Bij stichtingen kennen wij dan ook geen deelneming in het kapitaal van de stichting. Zeggenschap kan daar dus ook niet voortvloeien uit aandeelhouderschap.

Bij stichtingen vloeit zeggenschap behalve uit de wet, voort uit statutaire bepalingen.

In de statuten van de dochter kan aan de moeder het recht worden gegeven de bestuurders van de dochter te benoemen en te ontslaan, kan tevens worden bepaald dat die bestuurders gebonden zijn aan bepaalde instructies van de moeder en dat bepaalde besluiten de goedkeuring behoeven van de moeder. Daarbij moeten we dan wel van de vooronderstelling uitgaan dat bij stichtingen wel mogelijk is wat bij kapitaalvennootschappen niet mogelijk is, nl. dat in de statuten van de dochterstichtingen aan de moeder een instructiebevoegdheid kan worden gegeven. Dit is echter een omstreden kwestie. Ik kom daar later nog op terug.

Het maken van zo'n constructie is natuurlijk het gemakkelijkst te realiseren wanneer men vanuit een blanco situatie het 'concern' kan opbouwen.

Wil men een 'concern' vormen uit al bestaande stichtingen, dan moet men er op bedacht zijn dat de vigerende statuten de gewenste veranderingen wellicht onmogelijk maken en dat een instantie die een statutenwijziging moet goedkeuren die goedkeuring niet (zonder meer) geeft. Bij woningcorporaties is de Minister van Volkshuisvesting zo'n instantie. In de gegeven situatie is hij bereid om, bij wijze van experiment, de constructie niet strikt aan het BBSH te toetsen. Hij heeft echter wel al voorwaarden gesteld waaraan de constructie in elk geval toch zal moeten voldoen. Apart zal nog worden gezien of en in hoeverre die voorwaarden het (on)mogelijk maken tot een concernconstructie te komen.

Concernvorming tussen stichtingen

Hieronder zal worden onderzocht op welke wijze de concernvorming tussen stichtingen vorm en inhoud kan worden gegeven.

Zoals boven is aangegeven is er geen toegesneden wettelijke regeling voor concerns ,in elk geval niet waar zo'n concern uit stichtingen bestaat.

De wettelijke regeling van stichtingen in boek 2 is summier, in tegenstelling tot die van de kapitaalvennootschappen (NV en BV).

Concernvorming tussen stichtingen wordt door wetgeving dus niet mogelijk gemaakt, maar ook niet belemmerd. Dat althans is de overheersende opvatting in de rechtswetenschap (doctrine). Dit is niet van belang ontbloeit. Over concernvorming tussen stichtingen bestaat ook nog geen jurisprudentie waarin grenzen en criteria worden gesteld. Wordt aan een rechter een vraag over de geoorlooftheid van concernvorming voorgelegd, dan kan hij niet zonder meer heen om datgene wat de doctrine daar van vindt.

Voor de vraag of concernvorming tussen stichtingen mogelijk is, moeten we eerst terug naar de vraag die aan de basis ligt van dit rapport:

Kunnen stichtingen in een zodanig verband worden verbonden dat daarbinnen afstemming van beleid kan plaats vinden, of zelfs eenheid van beleid kan worden gecreëerd en waarbinnen (een aantal) uitvoerende activiteiten worden gecentraliseerd?

Daarbij is vooral van belang dat het bestuursbeleid van de afzonderlijke stichtingen op elkaar wordt afgestemd. Het best kan dat door er voor te zorgen dat er een centrale leiding komt.

In die situatie kan dan gesproken worden van een concern' en van concernverbonden stichtingen. De stichting die de centrale leiding heeft, of van waaruit de centrale leiding wordt uitgeoefend, noemen we dan de moederstichting, de afhankelijke stichtingen zijn dan de dochterstichtingen.

Hoe kan een concern van stichtingen worden gevormd ?

Zoals gezegd kan een groepsbinding tussen stichtingen, en daarmee de centrale leiding van de moeder over de dochters, niet ontstaan door kapitaalsdeelneming. Er zal dus naar andere oplossingen moeten worden gezocht.

Die oplossingen moeten worden gezocht in het creëren van statutaire voorzieningen. Daarnaast kan, als aanvulling daarop, worden gedacht aan contractuele regelingen.

Bij de statutaire voorzieningen moet onderscheid worden gemaakt tussen de statuten van de moeder en die van de dochters. Daarbij moet worden bedacht dat statuten regels bevatten over de interne organisatie van de rechtspersoon. Die statuten zijn verbindend voor de rechtspersoon van wie die statuten zijn. Een andere rechtspersoon wordt door die statuten niet gebonden. Dit betekent dat niet kan worden volstaan met een regeling in de statuten van de moeder waarin staat dat de dochters onder leiding van de moeder staan.

Dat de dochters zich onderwerpen aan de moeder moet dus in de statuten van de dochters staan. Wordt een groep gevormd tussen bestaande stichtingen, dan zullen de statuten van al die stichtingen moeten worden gewijzigd. Komt er een nieuwe moeder, dan zal die moeten worden opgericht. Of een bestaande, onafhankelijke stichting zich kan onderwerpen aan een groepsverband, hangt mede af van het huidige doel van die stichting.

Aan wat voor soort statutaire voorzieningen moet worden gedacht?

Uitgangspunt voor het functioneren van een stichting is haar doel. Als het de bedoeling is dat de stichting, hetzij als moeder, hetzij als dochter in een groepsverband met andere stichtingen opereert, dan zal dat door een zogenaamde concernclausule ook tot uitdrukking moeten worden gebracht in de statutaire doelomschrijving.

In de statuten van de moederstichting kan worden bepaald dat zij haar doel ook kan nastreven door oprichting of samenwerking met andere stichtingen met een gelijksoortig doel, waarbij zij op zich zal nemen om het beleid van die andere stichtingen te coördineren en op elkaar af te stemmen.

In de statuten van de dochters zal dan moeten worden vermeld dat zij mede tot doel hebben de belangen van de moeder en van de met haar in de groep verbonden stichtingen te dienen en dat zij met het oog daarop een van de moeder afhankelijke stichting willen zijn.

Een volgende belangrijke bepaling waardoor de groepsbinding gestalte krijgt, is die waarbij in de statuten van de dochter wordt geregeld welke invloed de moeder heeft op de samenstelling van het bestuur en (eventueel) de raad van commissarissen van de dochter. Daarbij kan worden gekozen uit directe of uit indirecte invloed, waartussen dan nog allerlei tussenvormen denkbaar zijn.

Directe invloed ontstaat wanneer aan de moederstichting de bevoegdheid wordt verleend om rechtstreeks de leden van het bestuur en van de raad van commissarissen te benoemen, te schorsen en te ontslaan. Deze bevoegdheid brengt een feitelijke instructiemacht met zich mee. Variaties op dit model zijn denkbaar: de moederstichting krijgt de bevoegdheid de meerderheid van de bestuurders en de commissarissen te benoemen of, de bevoegdheid beperkt zicht tot de benoeming van de commissarissen die op hun beurt de bestuurders benoemen, schorsen en ontslaan.

Van indirecte invloed is bijvoorbeeld sprake als de moeder de bevoegdheid krijgt een benoeming die een ander doet, goed te keuren. Die ander kan het bestuur van de dochterstichting zelf zijn. Een andere vorm is die waarbij de moeder het recht krijgt bestuurders (en/of commissarissen) voor benoeming voor te dragen.

De bevoegdheid te benoemen kan ook worden gekanaliseerd door kwaliteitseisen te stellen. Zo kan bijvoorbeeld worden bepaald dat (de meerderheid van) de bestuursleden van de dochter alleen kunnen worden gerekruteerd uit het bestuur van de moeder. Ook hier zijn allerlei variaties te bedenken.

Door een afgewogen benoemingssysteem kan worden bereikt dat de besturen van de verbonden stichtingen geheel of gedeeltelijk gelijk zijn samengesteld (er is dan sprake van een personele unie). Het is welhaast ondenkbaar dat dan nog een verschil kan ontstaan tussen het beleid van de dochterstichting(en) en het groepsbeleid.

De moeder als bestuurder van de dochter

Een ander middel om hetzelfde resultaat te bereiken is om in de statuten van de dochter een zodanige regeling op te nemen dat bereikt wordt dat de moederstichting het bestuur van de dochter vormt. Dan is er volledige eenheid van besturen. Daarbij moet er op worden gelet dat niet volstaan kan worden in die statuten de moeder als bestuur aan te wijzen. De wet (artikel 2:286, vierde lid, onder c) eist namelijk dat de statuten de wijze van benoeming en ontslag van de bestuurders regelen.

Invloed op besluitvorming dochterstichting

De groepsbinding kan nog hechter worden gemaakt doordat in de statuten van de dochter wordt bepaald dat voor bepaalde besluiten die (het bestuur van) de dochter neemt de goedkeuring van de moeder is vereist. Daarbij moet dan in elk geval worden gedacht aan besluiten waardoor de dochter zich uit de groepsbinding zou kunnen losmaken, zoals statutenwijziging en fusie. Maar ook besluiten met financiële aspecten of gevolgen zouden aan die goedkeuringseis kunnen worden onderworpen.

Instructiebevoegdheid

Met de bovenstaande instrumenten is vrijwel gewaarborgd dat het bestuur van de dochter volledig in de pas loopt van het groepsbelang. Toch zou de behoefte kunnen bestaan nog een stap verder te gaan. Met die instrumenten in de hand heeft de moeder nog niet de bevoegdheid om op elk moment te kunnen ingrijpen in de dagelijkse gang van zaken.

De moederstichting functioneert zoals een raad van commissarissen dat doet, althans moet doen. En dat betekent: niet initiërend. De moederstichting kan wel willen dat het bestuur van de dochter bepaalde initiatieven of besluiten neemt, maar doet het bestuur dat niet, dan heeft de moederstichting geen directe mogelijkheid om het nemen daarvan af te dwingen.

Een statutaire instructiebevoegdheid brengt die mogelijkheid een stap dichterbij. Weliswaar bestaat de kans dat het bestuur van de dochter zo'n instructie niet opvolgt, het handelt dan evenwel in strijd met de statuten, en dat kan een reden zijn voor de moeder om gebruik te maken van haar ontslagbevoegdheid.

Ik moet er op wijzen dat de instructiebevoegdheid in het rechtspersonenrecht een omstreden zaak is. Algemeen wordt aangenomen dat zo'n bevoegdheid bij kapitaalvennootschappen niet kan bestaan. Daartegen verzet zich het karakter van de vennootschap (het vennootschappelijk belang) en de positie die het bestuur daarbinnen heeft. Sommigen trekken die lijn recht door naar de andere rechtspersonen: de verantwoordelijkheid die het bestuur van een rechtspersoon heeft, brengt met zich mee dat het niet verplicht kan worden om een instructie van een ander een bepaalde (rechts)handeling te verrichten, op te volgen. Die verantwoordelijkheid kan zich met name ook uiten in aansprakelijkheid. Indien de stichting schade leidt door slecht bestuur, ook als dat is opgedragen door een ander, kan zij die schade verhalen op de bestuurders. Deze kunnen zich niet verschuilen achter hun instructiegevers.

Anderen wijzen er op dat de aard en het karakter van de stichting een geheel andere is dan die van een kapitaalvennootschap. Elke kapitaalvennootschap heeft een vennootschappelijk belang; een eigen belang dus. Niet elke stichting hoeft echter, zo beweren zij, een eigen belang te hebben. Of dat zo is, hangt af van de doelstelling van die stichting.

In deze laatste zienswijze is het dus mogelijk dat de doelstelling van een stichting kan zijn of impliceren dat de stichting zich richt naar het belang van de groep waarvan zij deel uitmaakt. In die visie past dan ook dat het mogelijk is in de statuten van de dochter een instructiebevoegdheid voor de moeder op te nemen.

Zou het bestuur van de dochter weigeren een door de moeder gegeven instructie op te volgen of uit te voeren, dan kan de moeder in een procedure voor de rechtbank (eventueel in kort geding) eisen dat het bestuur van de dochter zich houdt aan de statuten, en de instructie opvolgt.

In deze visie kan het bestuur van de dochter, zo dat wordt aangesproken voor eventuele schadelijke gevolgen van het uitvoeren van de instructie, het bestuur van de moeder in vrijwaring oproepen. Daardoor moet deze in feite voor de schade opdraaien.

Welke van de twee stromingen het gelijk aan zijn kant heeft, zal wellicht ooit nog eens door een rechter worden uitgemaakt.

Zelf ben ik de mening toegedaan dat het bestuur van een rechtspersoon, dus ook van een stichting, uiteindelijk verantwoordelijk blijft voor het op de juiste wijze besturen van die rechtspersoon. Dit impliceert dat, als puntje bij paaltje komt, die verantwoordelijkheid niet kan worden weggeschoven naar of overgenomen door een derde. Volgt het bestuur van de dochter een instructie op dan doet het dat onder eigen verantwoordelijkheid (en aansprakelijkheid). Dit impliceert dus dat het bestuur uiteindelijk zelf beslist of het een instructie opvolgt of niet. Doet het bestuur dat niet, dan kan het mogelijk worden ontslagen door de moeder. Deze laatste kan echter uitvoering van de instructie door dit bestuur niet afdwingen.

Het uitkeringsverbod bij stichtingen

Indien stichtingen met elkaar een concern vormen, kan allicht de behoefte ontstaan om op enig moment delen van het vermogen van de een te laten overvloeien naar de ander. In dit verband moet er op worden gewezen dat het stichtingen is verboden om uitkeringen te doen aan oprichters of aan degenen die deel uitmaken van haar organen. Hoewel er in de juridische literatuur nog steeds gediscussieerd wordt over de vraag wat in dit verband onder 'orgaan' moet worden verstaan, moet er toch vanuit worden gegaan dat dit begrip ruim moet worden uitgelegd. Dat betekent dat wanneer de moeder alleen al de bevoegdheid heeft om bij de dochter bestuurders te benoemen, zij als orgaan van die dochter moet worden aangemerkt. Een uitkering door een dochter aan de moeder valt dus welhaast zeker onder het uitkeringsverbod. Of datzelfde ook geldt tussen de dochters onderling, hangt af van de juridische relatie die tussen hen in het concern bestaat. Maar zelfs dan mag een uitkering door de ene dochter aan de andere alleen als deze 'een ideële of sociale strekking' heeft. Van zo'n uitkering is niet zonder meer sprake als die wordt gedaan door een instelling met een ideëel of sociaal karakter.

Conclusie

De conclusie die ik uit het voorgaande trek is dat stichtingen in een concern kunnen worden gegroepeerd. Betwijfeld moet worden of aan de moederstichting in de statuten van de dochter de bevoegdheid kan worden gegeven het bestuur van die dochter bindende instructies te geven. Er zijn echter vele andere statutaire voorzieningen te maken waardoor de moeder greep krijgt op de dochters en daardoor op de hele groep. Indien de opzet van het vormen van een concern is om in feite de vermogens van de afzonderlijke stichtingen in één pool te stoppen, kan dit worden doorkruist door het uitkeringsverbod dat voor stichtingen geldt.

De voorwaarden van de Staatssecretaris

Als belangrijkste voorwaarden stelt de Staatssecretaris dat de corporatie zich niet ondergeschikt mag verklaren aan de belangen van een andere organisatie en dat uiteindelijk het belang van de volkshuisvesting prevaleert boven het belang van de holding.

Op het eerste oog lijkt hiermee de basis die aan de concernvorming ten grondslag ligt, namelijk dat de onderscheiden rechtspersonen zich uiteindelijk schikken naar het concernbelang en daarmee dus hun eigen belang ondergeschikt maken aan het grotere belang, komt te ontvallen.

Bij nader inzien kan wellicht geconcludeerd worden dat deze voorwaarde toch niet onoverkomelijk hoeft te zijn. In feite heeft de moeder in deze constructie geen eigen belang. De functie van de moeder is, als ik het goed zie, voornamelijk om eenheid/afstemming van leiding en beleid binnen de beide dochters te bewerkstelligen. De bedoeling daarvan is de samenwerking tussen de beide dochters te optimaliseren teneinde op die wijze voor beide zo'n groot mogelijk voordeel te behalen.

De vraag die in dit verband nader zou moeten worden onderzocht is hoe groot de kans is dat de belangen van de verschillende groepsdeelnemers zodanig uit elkaar kunnen gaan lopen dat TBV voor zijn eigen belang moet kiezen en wat dit dan zou kunnen betekenen voor de positie, c.q. het belang van de andere partner(s).

De Staatssecretaris stelt in zijn eerder genoemde brief nadrukkelijk dat de motivatie voor het stellen van de genoemde voorwaarden is het feit dat hij eraan hecht dat het toezicht ten aanzien van de TBV niet wordt belemmerd.

In de beoogde opzet is de moederstichting geen toegelaten instelling. Deze instelling staat dus niet onder het toezicht van de Minister/Staatssecretaris van VROM. Daarin ziet de staatssecretaris kennelijk, en niet onbegrijpelijk problemen.

Zou dit probleem kunnen worden ondervangen indien de moederstichting een toegelaten instelling zou worden?

Kan de moederinstelling toelating krijgen?

Artikel 70, eerste lid, van de Woningwet bepaalt dat verenigingen en stichtingen, die zich ten doel stellen uitsluitend op het gebied van de volkshuisvesting werkzaam te zijn en niet beogen uitkeringen te doen anders dan in het belang van de volkshuisvesting, kunnen worden toegelaten als instellingen uitsluitend werkzaam in het belang van de volkshuisvesting.

Gelet op het karakter van de moederstichting (moeder van o.a. een dochter die zich met andere zaken dan volkshuisvesting bezig houdt), kan niet worden gezegd dat de moederstichting zich uitsluitend ten doel stelt op het gebied van de volkshuisvesting werkzaam te zijn. Daarmee voldoet zij niet aan het belangrijkste toelatingscriterium.

En artikel 70j Woningwet dan?

Artikel 70j Woningwet luidt als volgt:

1. *Verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid en stichtingen die mede in het belang van de volkshuisvesting werkzaam zijn, kunnen bij koninklijk besluit als toegelaten instelling worden toegelaten.*
2. *Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere voorschriften gegeven omtrent de toelating, weigering en intrekking van de toelating, alsmede omtrent de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen als bedoeld in het eerste lid.*
3. *Artikel 70, tweede tot en met vierde, 70a, 70b, 70d tot en met 70i en 105 zijn zover mogelijk van toepassing.*

Tot de laatste wijziging van de Woningwet in 1999 (inwerking getreden 4 februari 2000) stond deze bepaling in artikel 72. Dit artikel was op haar beurt uit de 'oude' Woningwet overgenomen zonder dat er tijdens de parlementaire behandeling expliciete aandacht aan is gegeven. De argumenten die destijds voor dit, bij amendement-Scholten ingevoegde artikel golden houden dus hun betekenis: ruimte bieden aan nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de volkshuisvesting.

In de toelichting bij het amendement is o.a. te lezen: "Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de volkshuisvesting zijn denkbaar, waarbij het in dit amendement bepaalde een nuttige functie zou kunnen vervullen."

In zijn antwoord bij de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer zegt de toenmalige Staatssecretaris (en dat is óf Van Dam óf Schaefer geweest) o.a. het volgende:

"Wat de mede-instellingen betreft (...). Zodra zich enig initiatief op dit gebied voordoet, zal ik dit met de grootste welwillendheid beoordelen en zal ik actief meedenken om tot bruikbare toepassingen te komen. Mocht de Kamer denken dat wij iets tegen een nieuwe ontwikkeling op dit gebied zouden hebben dan kan ik dat met de meeste klem ontkennen. Als op dit gebied iets gaat gebeuren, willen wij het niet alleen maar afstandelijk bezien, maar dan zullen wij zo mogelijk ook creatief meedenken om er werkelijk iets van te maken."

In de Memorie van Toelichting bij de laatste wijziging, die begin februari 2000 in werking is getreden, staat o.a te lezen:

"Daarnaast wordt voorgesteld dat op instellingen die op voet van artikel 70 respectievelijk 70j van de Woningwet worden toegelaten op voorhand hetzelfde toezichtregime en dezelfde mogelijke maatregelen in het kader van het toezicht van toepassing zullen zijn. Hierom zijn verwijzingen naar de artikelen 70d tot en met 70i en 105 van die wet opgenomen.

Artikel 72 van de Woningwet (oud) is altijd een dode letter gebleven; de Kroon is zelfs in gebreke gebleven de algemene maatregel van bestuur te maken waartoe lid 2 haar verplicht.

De laatste wijziging wekt de hoop dat de bepaling toch niet ten dode is opgeschreven.

Het toezichtprobleem dat boven is geschetst zou kunnen worden opgelost doordat de moederstichting als toegelaten instelling in de zin van artikel 70j' zou worden toegelaten. Een verzoek hiertoe zal op het Ministerie waarschijnlijk toch tot de nodige verwarring leiden, laat staan dat dit op korte termijn zal (kunnen) worden gehonoreerd.] - - |
0

Het experiment lijkt echter een mooie kans te bieden de waarde van het artikel te testen.

Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Postbus 30941
2500 GX Den Haag
Interne postcode 220
Tel : 070 3392546
Fax: 070 3391253

32 B

24 JAN 2000
NUMMER 89
ORIGINEEL ~~WOM~~ *db*
KOPIE ~~HE~~ *IS*

Directoraat Generaal van de Volkshuisvesting
Bestuursdienst
Voorraad

De Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting
ir. H. Westra
Postbus 1878
3000 BW Rotterdam

Uw kenmerk

Uw brief

Kenmerk

Datum

DIR99079/WOM

10 juni 1999

DBD 2000002490

21 JAN. 2000

Onderwerp

experimenten ouderenhuisvesting

Geachte heer Westra,

Aan uw verzoek om te mogen experimenteren op het belangrijke terrein van wonen en zorg bleek niet eenvoudig te voldoen. Juridisch advies bleek nodig, mede hierdoor heeft de beantwoording van uw brief lang op zich laten wachten. Ik hecht eraan u te laten weten de SEV inzet op het terrein van wonen en zorg zeer te waarderen. Ook van mijn kant bestaat er behoefte om een betere afstemming tussen wonen en zorg te bewerkstelligen.

In de bijlage bij genoemde brief worden op blad 14 en verder vier mogelijke experimenten beschreven. U verzoekt mij met deze experimenten in te stemmen. Onderstaand ga ik op deze vier voorstellen afzonderlijk in.

Vooraf enkele opmerkingen:

1. opgemerkt moet worden dat de experimenteerstatus uitsluitend betrekking heeft op de regelgeving van het Besluit beheer sociale-huursector. Derhalve blijft de opdracht van de Woningwet (de toegelaten instelling is uitsluitend werkzaam op het terrein van de volkshuisvesting en kan geen uitkeringen doen anders dan in het belang van de volkshuisvesting) altijd van kracht. Dit punt komt terug in mijn opvatting over uw voorstellen;
2. een experiment is naar zijn aard tijdelijk. Derhalve dient in elke constructie duidelijk te zijn hoe lang het experiment duurt (in beginsel maximaal drie jaar), hoe de evaluatie plaats zal vinden en hoe de constructie weer kan worden beëindigd;
3. gezien het belang van de zorg geef ik u in overweging mijn collega van Volksgezondheid, Welzijn en Sport expliciet om haar opvatting inzake deze experimenten te vragen;

Bijlagen

DBD 2000002490

3

- c) bij beëindiging van het experiment dient de t.i. zich zonder meer uit de holding terug te kunnen trekken. Ook dit dient schriftelijk tussen de betrokken partijen overeengekomen te worden, net als de duur van het experiment;
- d) de betreffende stukken dienen vooraf aan de Inspectie overgelegd te worden.

Naast het feit dat geen inbreuk op de Woningwet gepleegd kan worden, bestaat de motivatie voor deze voorwaarden uit het feit dat ik er aan hecht dat het toezicht ten aanzien van de betrokken corporatie niet belemmerd wordt.

- 4. De corporatie Christelijke Woningbouwvereniging "Oostelijk Groningen" wil fuseren met twee welzijns- en zorginstellingen. Oogmerk is een integraal aanbod van wonen en zorg te ontwikkelen. Zolang dat niet mag zijn de drie organisaties lid van een vereniging waarmee een samenwerkingsovereenkomst gesloten wordt.

Gezien de eerder gemelde beperkingen opgelegd door de Woningwet kan een fusie niet worden toegestaan. De nu gekozen vorm dient in de verslaglegging verantwoord te worden (het betreft immers een verbinding).

Concluderend kan gesteld worden dat, ondanks mijn positieve attitude ten aanzien van een betere afstemming van wonen en zorg, een zorgvuldige benadering van uw voorstellen voor experimenten niet alles mogelijk maakt. Wellicht kan de SEV nog bezien of er belangstelling is voor verdere verkenning van het terrein waarbij corporaties door middel van verbindingen betrokken zijn bij woon - zorg activiteiten.

Hoogachtend,
de Staatssecretaris van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

J.W. Remkes

Staatssecretaris van Volkshuisvesting
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
de heer J.W. Remkes
Postbus 30941
2500 GX DEN HAAG
Interne postcode 220

Staatssecretaris van Volksgezondheid
Welzijn en Sport
mevrouw M. Vliegthart
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Uw kenmerk DBD 1999227026

Betreft vorming woonzorgstimuleringsregeling

Ons kenmerk 0.24

Behandeld door P.Blankenstein/CG, tel.(013)5940501 Tilburg, 5 januari 2000

Geachte Staatssecretarissen,

Met genoegen hebben wij uw brief van 20 december 1999 aan de voorzitter van de Tweede Kamer gelezen met betrekking tot een woonzorgstimuleringsregeling.

Reeds op 17 september 1998 namen Zorgcentrum Tilburg zuid (ZTz) en Woningcorporatie TBV het initiatief om hun samenwerking op het gebied van wonen en zorg te intensiveren. Diverse van de in de toen ondertekende intentieverklaring aangekondigde initiatieven hebben inmiddels vorm gekregen, dan wel zijn in voorbereiding of uitvoering.

Eén van de belangrijkste doelen van de beide organisaties is om tot echte vernieuwing te geraken. Dit doel hebben de beide organisaties onder woorden gebracht in een voorstel van de Stuurgroep Experimenten Volkshuisvesting (SEV). Het rapport 'Samengaan woningcorporaties en zorgaanbieders' is u in juni 1999 door de SEV aangeboden.

TBV en ZTz hebben zich hierbij uitgesproken voor een holdingconstructie, die een grotere synergie tussen de volkshuisvesting en de zorgsector teweeg kan brengen. Daarbij hebben beide organisaties oog voor de in algemene zin gehoorde bezwaren omtrent de mogelijkheid van oneigenlijke overheveling van middelen tussen de beide sectoren. Doch de organisaties zijn van mening dat, rekening houdende met die bezwaren, het heel goed mogelijk is om tot een geïntegreerde aansturing te komen van zowel een volkshuisvestelijke organisatie als een zorginstelling. Hierbij kunnen volkshuisvestingsgelden en zorgvermogens voorzover die geen betrekking hebben op de woonfuncties, gescheiden blijven en zal door de holdingconstructie geen zorgpersoneel in dienst van de woningcorporatie treden, noch volkshuisvestelijk personeel op de loonlijst van de zorgsector verschijnen.

Plezierig wonen

Tot onze spijt is het sinds juni 1999 echter stil rond de voornoemde SEV-nota, naar verluidt juist omdat men wachtende was op uw gemeenschappelijke visie over de stimulering van wonen en zorg.

Gaarne zouden de directies van beide organisaties, al dan niet in het kader van voornoemd SEV-project, in de gelegenheid worden gesteld met u van gedachten te wisselen omtrent hun voorstel tot innovatie op het woon/zorgterrein. Gesteund door uw hier aangehaalde brief, het begeleidende persbericht, alsook door een informele bijeenkomst van woningcorporatiedirecteuren met de Staatssecretaris van Volkshuisvesting op 6 december jl. in de Sparrenhorst te Nunspeet en overleg met mevrouw G. Pals, directeur Verzorging, verpleging en ouderen a.i., nemen wij gaarne binnenkort telefonisch contact op om zo mogelijk afspraken tot een dergelijk gesprek te maken.

Hoogachtend,

Namens Zorgcentrum Tilburg zuid
en Woningcorporatie TBV

Ing. P.J. Blankenstein
algemeen directeur TBV